

KAZALO

Predgovor - Saša Rudolf, Igor Tuta

1. ZNAČILNOSTI ANKETIRANIH	11
1.1 Sestava anketirane skupine	11
1.2 Anketirani po spolu, starosti, izobrazbi, zaposlenosti in rabi jezika doma	11
2. POSLUŠANJE RADIJSKIH ODDAJ	16
3. RADIO TRST A	18
3.1 Pogostnost poslušanja Radia TRST A	18
3.2 Pogostnost poslušanja Radia TRST A po značilnostih anketiranih.....	20
3.3 Raven poslušanja Radia TRST A po časovnih pasovih	24
3.4 Raven poslušanja Radia TRST A po časovnih pasovih in značilnostih anketiranih.....	25
3.5 Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A	28
3.6 Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A po značilnostih anketiranih	29
3.7 Poslušanje poročil Radia TRST A po uri oddajanja	31
3.8 Poslušanje poročil Radia TRST A po uri oddajanja in značilnostih anketiranih.....	32
3.9 Novice, ki najbolj zanimajo poslušalceRadia TRST A	35
3.10 Novice, ki najbolj zanimajo poslušalce Radia TRST A, po značilnostih anketiranih	35
3.11 Pogostnost poslušanja kulturno-umetniških oddaj.....	37
3.12 Pogostnost poslušanja kulturno-umetniških oddaj po značilnostih anketiranih	38
3.13 Poslušnost kulturno-umetniških oddaj po vsebini	39
3.14 Poslušnost kulturno-umetniških oddaj po vsebini in značilnostih anketiranih.....	40
3.15 Najznačilnejši profili poslušalcev Radia TRST A	43

4. GLEDANJE TELEVIZIJSKIH ODDAJ	47
5. SLOVENSKE TELEVIZIJSKE ODDAJE RAI	47
5.1 Pogostnost gledanja slovenskih televizijskih oddaj RAI.....	47
5.2 Pogostnost gledanja slovenskih televizijskih oddaj RAI po značilnostih anketiranih	48
5.3 Novice, ki najbolj zanimajo gledalce slovenskega televizijskega dnevnika RAI	50
5.4 Novice, ki najbolj zanimajo gledalce slovenskega televizijskega dnevnika RAI, po značilnostih anketiranih	51
5.5 Ocena posameznih slovenskih televizijskih oddaj RAI	53
6. OPOMBE IN MNENJA ANKETIRANIH O RADIU TRST A IN O SLOVENSКИH TELEVIZIJSKIH ODDAJAH RAI	56
6.1 Radio TRST A.....	56
6.2 Slovenske televizijske oddaje RAI	57
7. POVZETKI	57
VIRI	60
SOMMARIO	61
 PRILOGE	
Razpredelnice	
Vprašalnik	

Predgovor

Že pred nekaj leti so se na deželnem sedežu RAI za Furlanijo-Julijsko krajino odločili za raziskavo o poslušanju slovenske javne radijske postaje, ker so bile prejšnje raziskave (Doxa 1973, Rai 1978, SWG 1986 in Slori 1988) zastarele in so upoštevale, seveda, samo takratno programsko shemo. V petnajstih letih se je ta shema precej spremenila. Glede gledanja televizijskih sporedov, ki so se začeli marca 1995, pa še ni bila opravljena nobena raziskava.

Z razliko od časopisov in revij, ki na podlagi prodaje vsaj približno lahko poznajo število bralcev, tega podatka pri radiu in TV ni. Na vsedrжавni ravni skuša napolniti to vrzel elektronski sistem Auditel, ki pa ne upošteva oddaj v slovenskem jeziku.

Odtod leta sklep vodstva deželnega sedeža RAI, da poveri novo raziskavo Slovenskemu raziskovalnemu inštitutu Slori. Namen je bil izvesti dovolj obsežno raziskavo po vseh treh pokrajinah naše dežele z vzorcem, ki bi v mejah možnega zagotavljal verodostojno sliko slovenskega javnega mnenja o slovenskih deželnih radijskih in televizijskih oddajah.

Izbira intervjuvancev zato ni smela biti, kot v prejšnjih raziskavah, slučajna in geografsko nedoločena, ampak odražati mnenja in stališča aktivnih članov slovenske narodnostne skupnosti na način, ki je tipičen za podobne javnomnenjske raziskave.

Po večmesečnem delu raziskovalcev Slorija so pred nami zaključki, ki dovolj jasno kažejo na zanimanje in na ocene slovenskih poslušalcev in gledalcev glede informacije in glede kulturno-umetniških sporedov. Ti podatki bodo zelo dragoceni pri bodočem oblikovanju oddaj in sporedov, ki morajo zaradi specifik slovenskega manjšinskega medija skrbeti za kulturno in družbeno rast manjšine, morajo pa tudi odražati želje in pričakovanja poslušalcev.

Ravnatelj
Igor Tuta

Glavni urednik
Saša Rudolf

UVOD

Treba je poudariti, da je ta sondaža prva, ki je bila kdaj opravljena izključno za slovensko manjšino v Italiji. Prejšnji sondaži o poslušanju slovenskih radijskih oddaj RAI v deželi FJK, ki ju bomo sicer podrobneje opisali v naslednjih poglavjih, sta bili izvedeni v okviru raziskav za celotno deželno prebivalstvo. Takrat so anketirani slovenski poslušalci sestavljali podskupino glavnega vzorca.

Pomembno je tudi poudariti, da smo sondažo izpeljali v tesnem sodelovanju z vodstvom slovenskega programa deželnega sedeža RAI za Furlanijo-Julijsko krajino.

1. ZNAČILNOSTI ANKETIRANIH

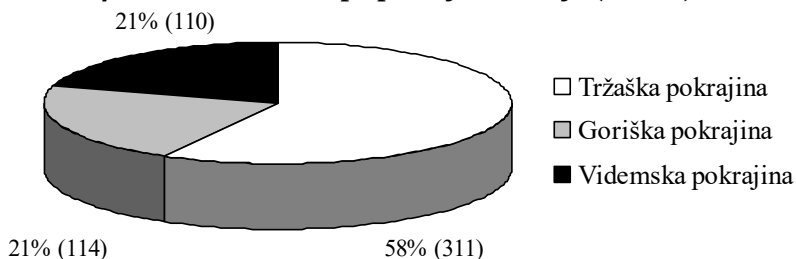
1.1 Sestava anketirane skupine

Ker ne razpolagamo s podatki o jezikovni oz. narodnostni pripadnosti prebivalcev dežele Furlanije-Juljske krajine in zato ne moremo delati anket po vzorcu, smo se doslej za mnenjske raziskave med slovensko manjšino v Italiji posluževali različnih virov (seznam naročnikov Primorskega dnevnika, seznam staršev učencev slovenskih šol itd.). Za to sondažo smo se za intervjuvance v Tržaški in Goriški pokrajini obrnili na predsednike slovenskih društev in ustanov, ki so nam posredovali imena vodilnih in aktivnih članov, enakovredno porazdeljenih po spolu in starosti (mlajši od 36 let in starejši od 35). V Videmski pokrajini smo izbiro osebkov in anketiranje zaupali tamkajšnjima sodelavcema, ki dobro poznata stvarnost Benečije in Rezije. Izbrali smo pot organizacij in osebnih poznanstev, ker smo hoteli v čim večji meri zajeti osebe, ki ustrezajo določenim kriterijem pripadnosti slovenski narodnostni skupnosti.

1.2 Anketirani po spolu, starosti, izobrazbi, zaposlenosti in rabi jezika doma

Anketiranih je bilo 535 osebkov. Večina (58 %) je s Tržaškega, preostali so v enaki meri porazdeljeni med Goriško in Videmsko pokrajino (21 %). (Glej grafikon 1.)

Grafikon 1: Anketirani po pokrajini bivanja (N=535)

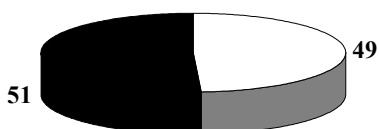

Enakovredne porazdelitve anketirancev po spolu in starosti (mlajši od 36 let in starejši od 35) nam ni uspelo doseči v celoti. Po spolu so si intervjuvanci sicer skoraj enakovredni (delež žensk je na Goriškem in Videmskem sicer za 4 oz. 5 % večji), izrazita prisotnost starejših Benečanov in Rezijanov (80 %) in deloma Tržičanov (56 %) pa povečuje delež anketiranih nad 35. letom starosti. Izjema je goriška skupina, v kateri so mladi v večini (53 %). (Glej grafikone 2 in priloženo razpredelnico 1.)

Grafikoni 2: Anketirani po spolu, starosti in pokrajini bivanja (v %)

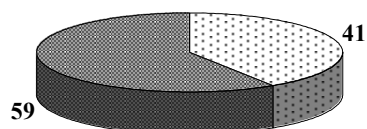
Razdelitev po spolu

skupaj (N=534)

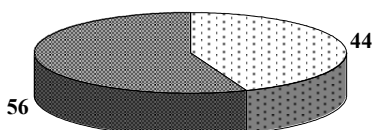
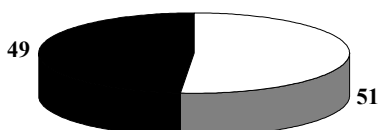

Razdelitev po starosti

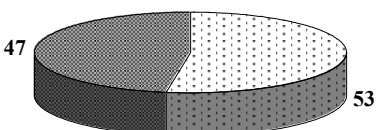
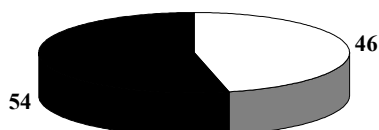
skupaj (N=535)

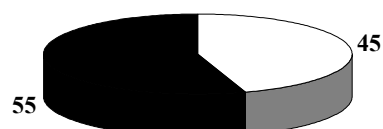
Tržaška pokrajina (N=311)

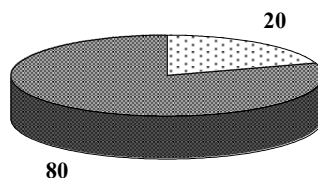
Goriška pokrajina (N=114)

Videmska pokrajina (N=109)

Videmska pokrajina (N=110)

■ ženske
□ moški

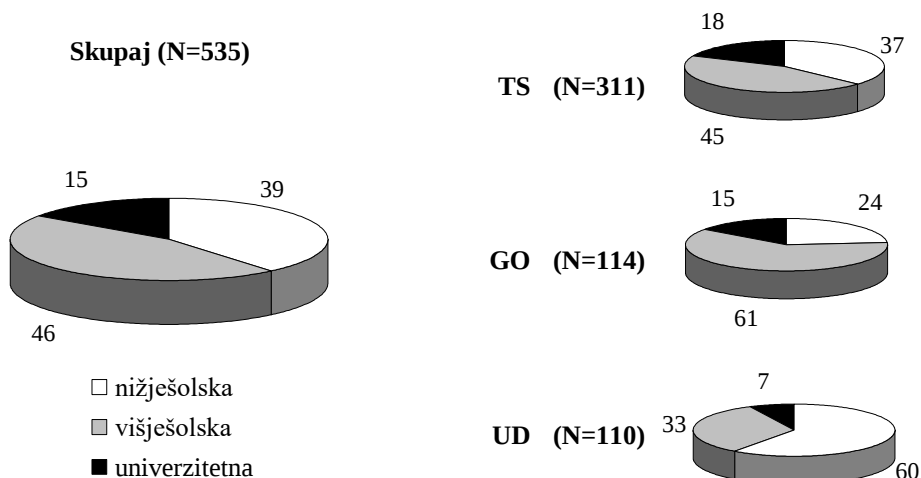
■ starejši od 35 let
□ mlajši od 36 let

Srednja starost vseh anketiranih je 42 let: goriška skupina je najmlajša (39 let), tržaška se približuje povprečni starosti (41 let), videmska pa jo krepko presega (50 let). Najmlajši anketiranec je star 11 let, najstarejši pa 89 (standardna deviacija = 17,83).

Med anketiranimi ima večina (46 %) višješolsko izobrazbo, 39 % nižješolsko, univerzitetno izobraženih pa je 15 %. Od te strukture odstopajo tako goriški kot videmski intervjuvanci: v goriški skupini je več osebkov z dokončano višjo srednjo šolo (61 %), manj pa z dokončano obvezno šolo (24 %); v videmski prevladujejo anketiranci z nižješolsko izobrazbo (60 %), višješolsko maturo je opravila tretjina, delež univerzitetno izobraženih pa je za polovico manjši od povprečnega (7 %). (Glej grafikone 3 in priloženo razpredelnico 1.)

Za celotni anketni vzorec primerjava po spolu ni statistično pomembna.

Grafikoni 3: Anketirani po izobrazbi in pokrajini bivanja (v %)

Ker nimamo nikakršnih uradnih podatkov o izobrazbeni stopnji Slovencev v Italiji in ne moremo oceniti reprezentativnost anketirane skupine po izobrazbenih kategorijah, se lahko omejimo le na primerjavo s podatki prejšnjih raziskav.

V okviru raziskave o slovenski šoli v Italiji ³ smo v letih 1996 in 1997 zbrali podatke o skoraj 3.700 tržaških in goriških staršev. Če upoštevamo samo osebe, ki so se opredelili za Slovence, šteje skupina anketiranih očetov

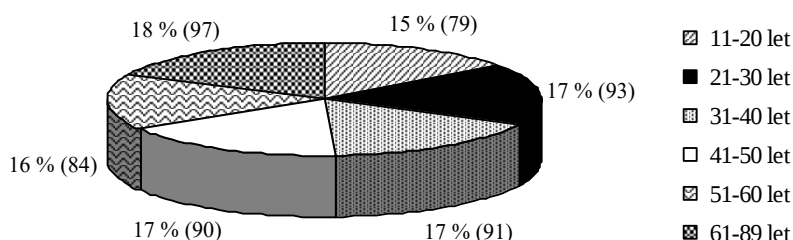
³ Bogatec N., Bufon M., Slovenske šole v Tržaški in Goriški pokrajini - Vrtci in osnovne šole, Trst, Slori, 1996. Bogatec N., Bufon M., Slovenske šole v Tržaški in Goriški pokrajini - Nižje in višje srednje šole, Trst, Slori, 1999.

in mater približno 2.760 enot. Njihova srednja starost je 42 let (min 21 let, max 69 let, standardna deviacija 7,56).

Primerjava med raziskavama kaže majhno razliko v srednji starosti anketirane populacije, precejšnjo pa v standardni deviaciji ustreznih frekvenčnih razporeditev; to pomeni, da zaobjema ta sondaža tudi mlajše oz. starejše starostne skupine od tistih, ki so bile zajete v prejšnji raziskavi o slovenski šoli.

Spodbudna je tudi razvrstitev tokratne anketne skupine po desetletnih starostnih pasovih. (Glej grafikon 4.) Skoraj enakovredna porazdelitev posameznih starostnih skupin nam nedvomno zagotavlja njihovo reprezentativnost v anketni skupini.

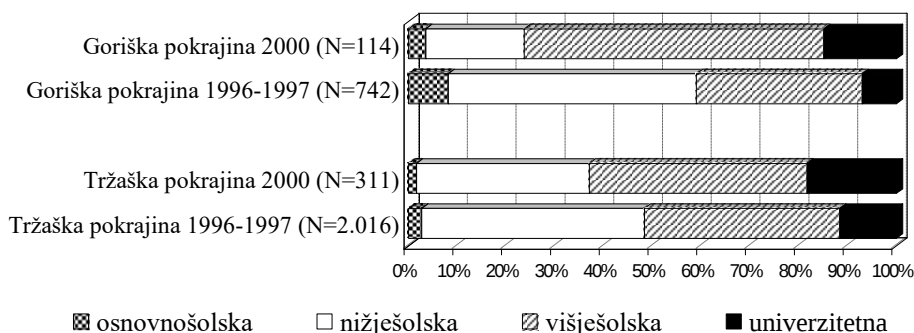
Grafikon 4: Anketirani po desetletnih starostnih pasovih (v %)

Iz primerjave v grafikonu 5 izhaja, da je izobrazbena raven zajetih v to sondažo višja od izobrazbene stopnje pred leti intervjuvanih staršev. Razlike so med Goričani izrazitejše. Lahko domnevamo torej, da sestavljajo skupino tokratnih anketiranih višje izobraženi Slovenci iz Tržaške in Goriške pokrajine. Podatek sicer ne preseneča, saj smo naše anketirane »črpali« iz najbolj aktivnega in osveščenega dela slovenske manjšine v Italiji. (Glej tudi priloženo razpredelnico 2.)

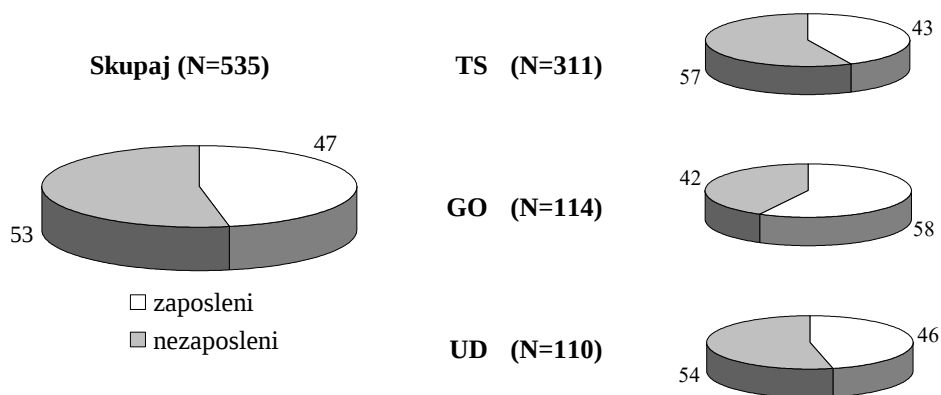
Za osebkke iz Benečije in Rezije je taka primerjava žal nemogoča.

Grafikon 5: Izobrazbena struktura anketiranih pričujoče sondaže in izobrazbena struktura staršev, intervjuvanih v letih 1996 in 1997

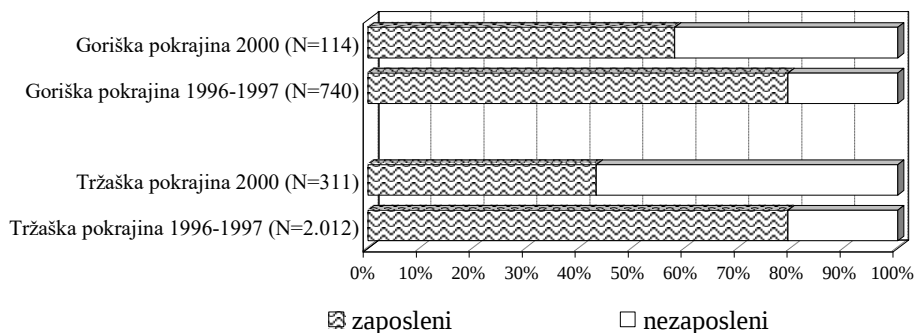
Razporeditev intervjuvanih po zaposlenosti je prikazana v *grafikonih 6*. Neaktivnih oseb je nekaj več kot polovica (53 %). Med njimi prevladujejo upokojenci (47 %) in študentje (40 %), 11 % je gospodinj, brezposelnih pa nekaj posameznih primerov (2 %). Tržaška in videmska skupina od povprečnega razmerja med aktivnimi in neaktivnimi veliko ne odstopata. Med anketiranimi iz Benečije in Rezije je sicer manj študentov (10 %) in več gospodinj (19 %) in upokojencev (68 %), kar je z ozirom na njihovo višjo starost povsem pričakovan podatek. Med Goričani prevladujejo zaposleni (58 %). (Glej tudi priloženo razpredelnico 1.)

Grafikoni 6: Anketirani po aktivnosti in pokrajini bivanja (v %)

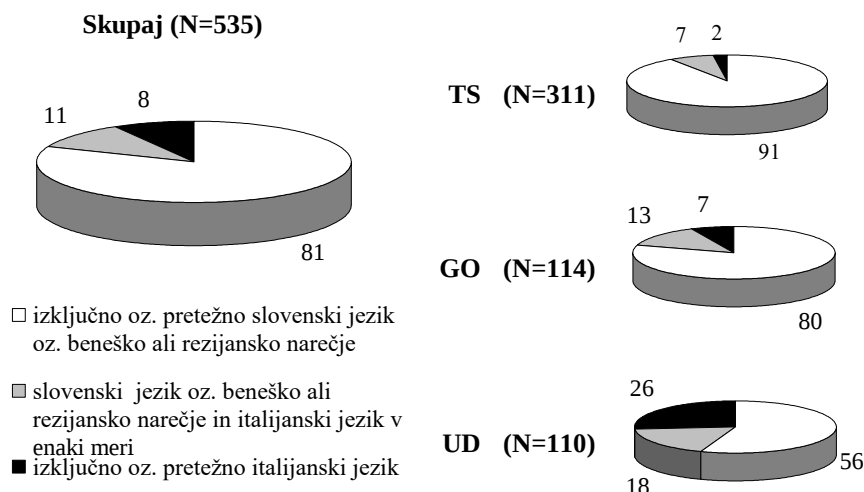
Podatke o stopnji zaposlenosti smo primerjali s tistimi o starših, zajetih v raziskavi o slovenski šoli v Italiji. (Glej *grafikon 7*.) Med tokratnimi anketiranimi je neaktivnih osebkov za enkrat in pol več (53 %) kot v skupini pred leti intervjuvanih staršev (21 %). Razlika je pri Tržačanih izrazitejša. Če imamo nezaposlene za potencialno pogostnejše poslušalce radijskih oddaj, je rezultat primerjave spodbuden podatek. (Glej tudi priloženo razpredelnico 3.)

Grafikon 7: Stopnja zaposlenosti anketiranih za to sondažo in zaposlenost staršev, intervjuvanih v letih 1996 in 1997

Velika večina (81 %) intervjuvanih govori doma izključno ali pretežno slovensko. (Glej grafikone 8 in priloženo razpredelnico 4.) V italijanskem in slovenskem jeziku oz. narečju v enaki meri se sporazumeva 11 % v anketo zajetih osebkov; delež tistih, ki uporabljajo v družini pretežno ali izključno italijanski jezik, pa je 8-odstoten. Goriška skupina bistveno ne odstopa od navedenih vrednosti. Med tržaškimi anketiranci jih 91 % uporablja slovenščino kot edini ali glavni jezik; v Benečiji in Reziji pa se izključno ali pretežno v beneškem ali rezijanskem narečju sporazumeva nekaj več kot polovica (56 %) anketirancev, dobra četrtina (26 %) uporablja izključno ali pretežno italijanski jezik, preostali pa se v enaki meri pogovarjajo v italijanščini in v domačem narečju.

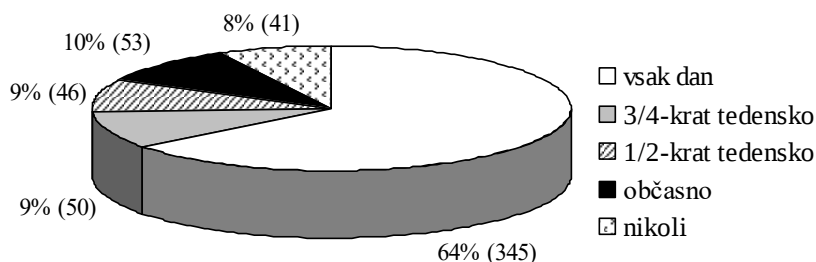
Grafikoni 8: Anketirani po rabi jezika doma in pokrajini bivanja (v %)

2. POSLUŠANJE RADIJSKIH ODDAJ

Nekaj manj kot dve tretjini, natančneje 64 %, vseh anketiranih posluša radio vsak dan. Od enkrat do štirikrat tedensko sledi radijskim oddajam 18 % osebkov, občasno jim prisluhne 10 %, nikoli pa 8 %. (Glej grafikon 9.)

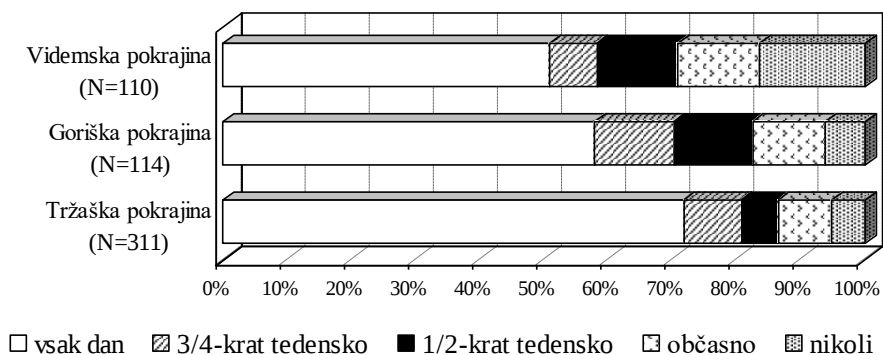
Grafikon 9: Pogostnost poslušanja radia (N=535)

Statistično pomembne razlike se kažejo v razvrstitvah po pokrajini in starosti.

Razlike po kraju bivanja pripisujejo tržaškim anketirancem nadpovprečen delež vsakodnevnih radijskih poslušalcev (72 %), goriškim pa podpovprečnega (58 %). Izrazitejša odstopanja od srednjih vrednosti kaže skupina beneških in rezijanskih intervjuvanih: delež vsakodnevnih poslušalcev se pri njih zmanjša na dobro polovico anketiranih (51 %), podvoji pa se delež takih, ki radijskim programom ne sledi nikoli (16 %). (Glej grafikon 10.) Ker sestavljajo beneško in rezijansko skupino večinoma starejši, je morda televizija bolj priljubljena družba od radia. (Glej tudi priloženo razpredelnico 5.)

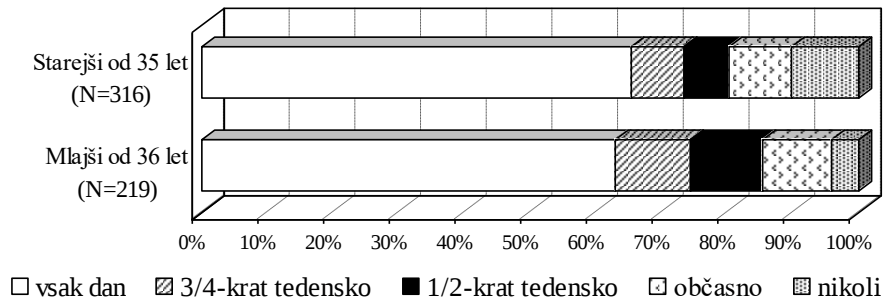
Grafikon 10: Pogostnost poslušanja radijskih oddaj po kraju bivanja

Razvrstitev odgovorov po starosti v grafikonu 11 podpira zgornjo hipotezo. Deleža vsakodnevnih in občasnih poslušalcev se pri vseh starostnih skupinah ne razlikujeta veliko; med mladimi anketiranimi pa je tedenskih spremljevalcev več (22 %) kot med starejšimi (15 %); delež takih, ki nikoli ne sledijo radijskim oddajam, je med mladimi 4-, med starejšimi pa 10-odstoten. Za videmsko skupino je zelo zgovoren naslednji podatek: 22 % subjektov, starejših od 50 let, ne spremlja radijskih oddaj. (Glej tudi priloženo razpredelnico 6.)

Razlike po spolu, izobrazbi, zaposlenosti in rabi jezika v družini niso statistično pomembne.

Grafikon 11: Pogostnost poslušanja radijskih oddaj po starosti

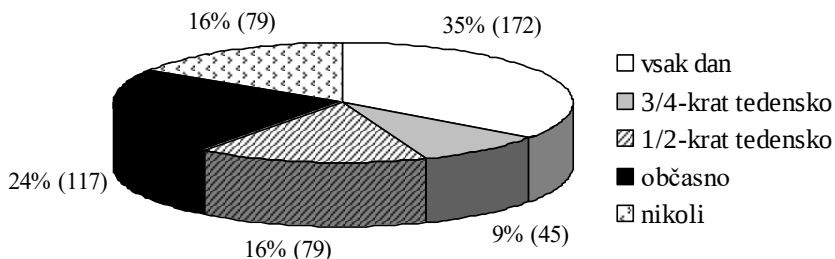

3. RADIO TRST A

3.1 Pogostnost poslušanja Radia TRST A

84 % vseh radijskih poslušalcev sledi oddajam Radia TRST A; nekaj več kot tretjina, natančneje 35 %, jih spremlja vsak dan, četrtna jim sledi od enkrat do štirikrat tedensko, preostalih 24 % pa občasno. (Glej grafikon 12.) Dva anketiranci s Tržaškega sta izjavila, da postaje ne sprejemata.

Grafikon 12: Pogostnost poslušanja Radia TRST A (N=492)

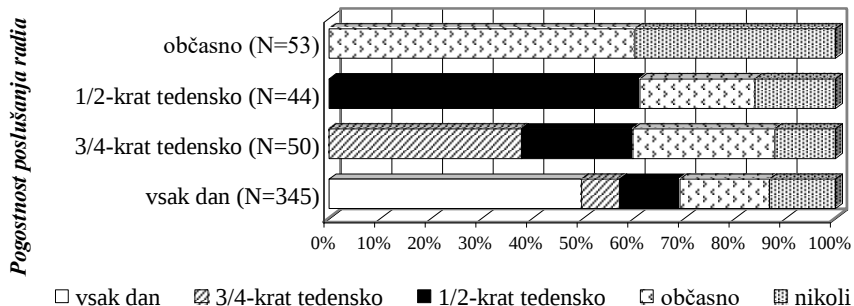

Grafikon 13 prikazuje razvrstitev odgovorov o poslušanju Radia TRST A glede na pogostnost, s katero anketirani spremljajo radijske oddaje v splošnem.

Polovica vsakodnevnih poslušalcev radia sledi oddajam Radia TRST A vsak dan, 19 % od enkrat do štirikrat tedensko, 18 % občasno; 13-odstoten pa je delež vsakodnevnih poslušalcev radia, ki slovenske radijske postaje ne posluša nikoli. Od enkrat do večkrat tedensko prisluhne oddajam Radia TRST A 60 % tedenskih radijskih poslušalcev, občasno dobra četrtna (26 %), nikoli preostalih 14 %. Večina (60 %) anketiranih, ki občasno sledijo radijskim oddajam, občasno prisluhne tudi slovenskemu radijskemu sporedu, preostali se zanj ne zmenijo. (Glej priloženo razpredelnico 7.)

Verjetno bi bilo zanimivo vedeti, kolikšen je delež poslušalcev, ki sledijo izključno programom Radia TRST A; žal to iz raziskave ni razvidno.

Grafikon 13: Pogostnost poslušanja radia na splošno in pogostnost spremljanja oddaj Radia TRST A

Razpredelnica 8 prikazuje primerjavo s podatki podobne sondeže o poslušanju deželnih oddaj sedeža RAI za Furlanijo-Julijsko krajino, ki jo je leta 1973 izvedel Doxa iz Milana². Takratni vzorec je zajemal tudi 376 oseb, ki so doma govorile izključno ali pretežno slovensko. Zaradi uporabe različnih meril pogostnosti smo morali podatke raziskav prilagoditi.

Primerjava s podatki izpred 28 let ne kaže velikih sprememb: delež vsakodnevnih poslušalcev se suče okoli ene tretjine anketiranih, takih, ki sledijo slovenskemu radijskemu sporedu večkrat tedensko je za 7 % manj, nekoliko več (+ 4 %) pa je takih, ki ga spremljajo manj pogosto ali ga sploh ne spremljajo.

Ker se vzorec prejšnje raziskave po sestavi³ razlikuje od tokratnih anketiranih, je težko presoditi, v kolikšni meri je primerjava zanesljiva. Ponudili smo jo, ker je raziskava iz leta 1973 edino obstoječe primerjalno gradivo. Čeprav so rezultati po svoje zanimivi, jih je treba po našem mnenju jemati previdno in kot osnovo za nadaljnja preverjanja.

***Razpredelnica 8: Pogostnost poslušanja Radia TRST A in
rezultati sondeže iz leta 1973 (v %)***

	DOXA 1973	SLORI 2000
<i>vsak dan</i> ¹	32	35
<i>večkrat tedensko</i> ²	32	25
<i>občasno</i> ³	8	24
<i>poredkoma ali nikoli</i> ⁴	28	
<i>nikoli</i>		16
skupaj	100	100
število anketiranih	376	413

Uporabljeni italijanski izrazi:

¹ – tutti i giorni o quasi

² – 4-5 volte alla settimana, 2-3 volte alla settimana, 1 volta alla settimana

³ – meno di 1 volta alla settimana

⁴ – raramente o mai

Za anketirane iz Benečije smo posebej izvedli primerjavo s podatki raziskave, ki sta jo SLORI in INV - Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani opravila v Nediških dolinah in Furlanski nižini leta 1988⁴. Imena 200 anketiranih oseb (100 za vsako območje) so avtorji črpali iz seznama naročnikov na vsaj enega izmed slovenskih časopisov, ki izhajajo v Videmski pokrajini (Novi Matajur, Dom, Emigrant in Ukve). Pri primerjavi z izsledki naše sondeže smo upoštevali rezultate za Nediške doline. (*Glej razpredelnico 9.*)

² RAI (1973), L'ascolto dei programmi regionali in lingua italiana e slovena nella Regione Friuli-Venezia Giulia.

³ Slovensko podskupino sestavljajo osebk, ki v družini govorijo izključno ali večinoma slovensko; razvrstitev po pokrajini bivanja ni znana.

⁴ Beltram P., Ruttar R., Susič E., Množični mediji in narodnostne manjšine, SLORI-INV, Trst, 1988.

Razpredelnica 9: Pogostnost poslušanja Radia TRST A med anketiranimi iz Benečije in rezultati raziskave SLORI-INV iz leta 1988 (v %)

	INV-SLORI 1988	SLORI 2000
<i>vsak dan</i> ¹	8	16
<i>nekajkrat tedensko</i> ²	18	31
<i>občasno</i> ³	19	28
<i>nikoli</i> ⁴	55	25
skupaj	100	100
število anketiranih	83	61

Uporabljeni italijanski izrazi:

¹ – (quasi) ogni giorno

² – alcune volte alla settimana

³ – raramente

⁴ – (quasi) mai

Rezultati kažejo, da se je delež poslušalcev Radia TRST A med prebivalci Nadiških dolin povečal: leta 1988 je bil 45-odstoten, 13 let kasneje pa se je dvignil na 77 %. Glede na pogostnost poslušanja se je stanje spremenilo tako: delež vsakodnevnih poslušalcev se je podvojil (+ 8 %), takih, ki sledijo Radiu TRST A nekajkrat tedensko, se je dvignil od 18 na 31 %, odstotek občasnih poslušalcev pa se je povečal od 19 na 28 %.

Rezultati primerjave so nedvomno spodbudni; zaradi številčnosti anketiranih skupin pa jih je treba vsekakor jemati previdno.

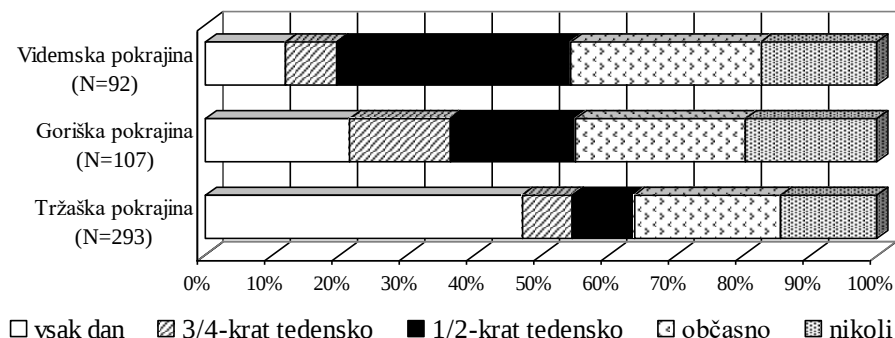
3.2 Pogostnost poslušanja Radia TRST A po značilnostih anketiranih

Statistično pomembne so razvrstitve odgovorov o poslušanju Radia TRST A po kraju bivanja, starosti, izobrazbi ter rabi jezika doma.

Grafikon 14 prikazuje pogostnost spremljanja oddaj slovenske radijske postaje po pokrajini bivanja. Razlike so precejšnje in zadevajo predvsem anketirane, ki poslušajo Radio TRST A vsak dan in večkrat na teden, saj se deleža občasnih poslušalcev in »neposlušalcev« bistveno ne razlikujeta od povprečnih. Tržaška skupina kaže najvišji odstotek (47 %) privržencev slovenske radijske postaje in najmanjše število takih, ki ji sledijo nekajkrat tedensko (17 %). Med goriškimi anketiranci je delež vsakodnevnih poslušalcev manjši od povprečnega (22 %), sorazmerno več pa je takih, ki slovenske radijske oddaje spremljajo od enkrat do večkrat tedensko (34 %). Pri intervjuvanih iz Benečije in Režije je največ primerov poslušanja enkrat tedensko (35 %) in najmanj primerov vsakodnevnega poslušanja (12 %). (*Glej tudi priloženo razpredelnico 10.*)

Če pri analizi zgornjih rezultatov upoštevamo specifično manjšinske skupnosti v posameznih pokrajinah, so izpostavljene razlike povsem razumljive. Verjetno oddaje Radia TRST A vsebinsko in jezikovno le delno zadoščajo potrebam goriške, zlasti pa beneške oziroma režijanske stvarnosti. Mogoče prispevajo k temu tudi »zgodovinski« razlogi nastanka slovenske radijske postaje, ki so vezani predvsem na dogajanje v Tržaški pokrajini.

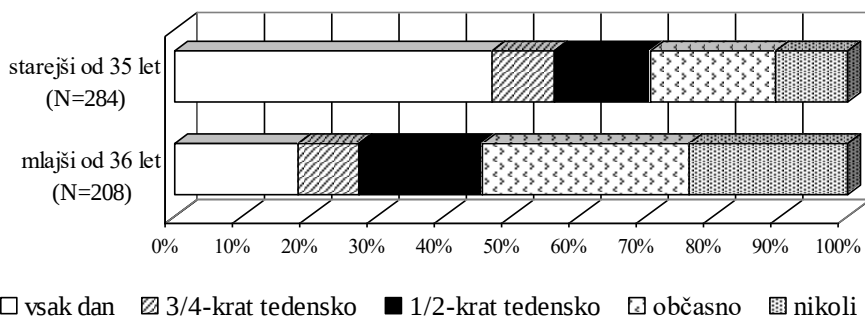
Grafikon 14: Pogostnost poslušanja oddaj Radia TRST A po pokrajini bivanja

Kakor je razvidno iz *grafikona 15*, je spremljanje oddaj slovenske radijske postaje bolj razširjeno pri starejših generacijah kot pri mlajših. Med zadnjimi je takih, ki nikoli ne poslušajo Radia TRST A, skoraj četrtna, natančneje 24 %. Delež intervjuvanih, ki sledijo oddajam večkrat tedensko, je sicer v obeh starostnih skupinah približno enak povprečnemu, razlikujeta pa se zlasti deleža vsakodnevnih, a tudi občasnih poslušalcev; prvih je na primer med starejšimi anketiranci nekaj manj kot polovica (47 %), med mlajšimi pa 18 %. (*Glej tudi priloženo razporednico 10.*)

Dodatne obdelave po pokrajini kažejo, da so razlike statistično pomembne le za tržaško skupino, v kateri je vsakodnevnih poslušalcev starejše generacije 68 %, to se pravi skoraj enkrat več od povprečja, mlajše generacije pa dobra petina (21 %).

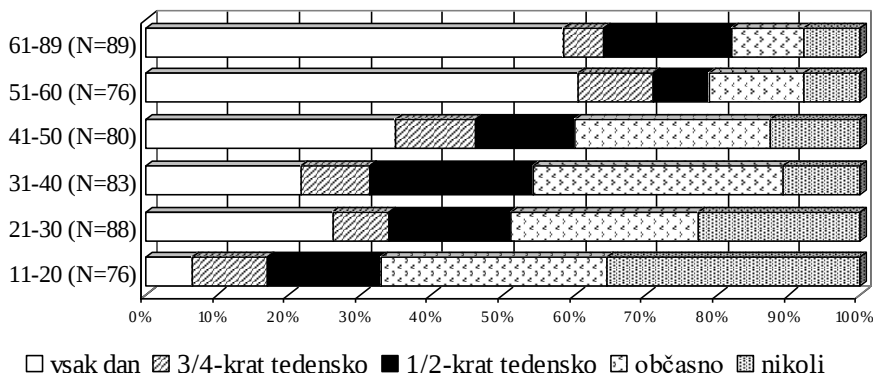
Grafikon 15: Pogostnost poslušanja oddaj Radia TRST A po starosti anketiranih

Zelo zgovoren je *grafikon 16*, ki prikazuje pogostnost spremljanja programov Radia TRST A po desetletnih starostnih pasovih. Če se omejimo le na skrajni kategoriji pogostnosti, ugotovimo, da z višanjem starosti delež

vsakodnevnih poslušalcev izrazito narašča (od 7 % na preko 60 %), delež takih, ki nikoli ne sledijo slovenskim radijskim programom, pa znatno upada (od 36 % na 8 %). (Glej tudi razpredelnico 11.)

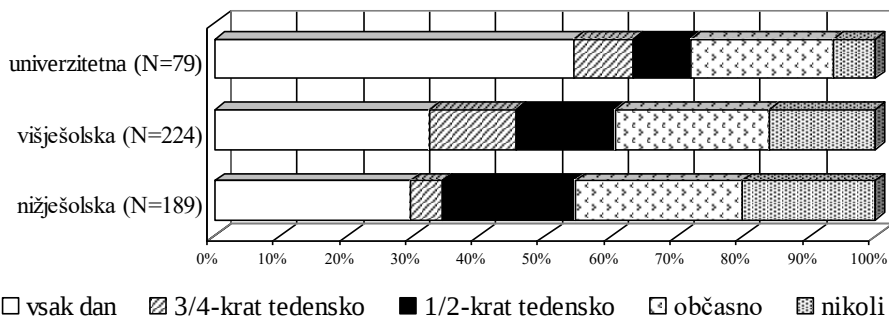
Grafikon 16: Pogostnost poslušanja oddaj Radia TRST A po desetletnih starostnih pasovih

Drug dejavnik, ki vpliva na tipologijo poslušalcev Radia TRST A glede na pogostnost spremljanja oddaj, je stopnja izobrazbe. V tem primeru se razlike nanašajo predvsem na kategoriji vsakodnevnih poslušalcev in takih, ki nikoli ne prisluhnejo slovenski radijski postaji. Kakor je razvidno iz *grafikona 17*, se z višanjem izobrazbene ravni večja delež »privržencev« Radia TRST A (od 30 % na 54 %), redčijo pa se primeri »neprivržencev« (od 20 % na 6 %). (Glej tudi priloženo razpredelnico 12.)

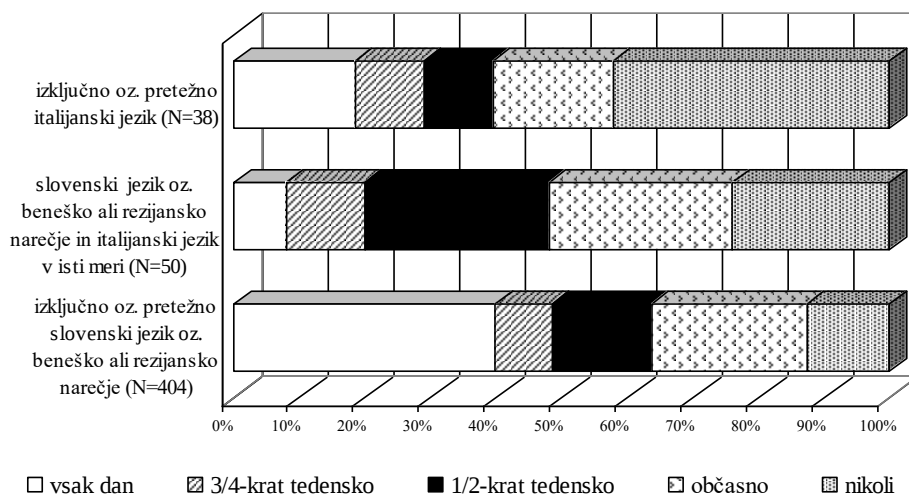
Po pokrajini so razlike statistično pomembne le za tržaške intervjuvane. Poveden je na primer naslednji podatek: pri univerzitetno izobraženih nismo zasledili nikogar, ki ne bi vsaj občasno poslušal slovenskih radijskih programov; med anketiranimi z nižješolsko izobrazbo pa jih ne posluša dobra četrtina (26 %).

Grafikon 17: Pogostnost spremljanja oddaj Radia TRST A po izobrazbi anketiranih

Na pogostnost poslušanja programov Radia TRST A vpliva tudi spremenljivka »jezik v družini«. Od povprečnih vrednosti odstopajo predvsem anketirani, ki doma uporabljajo oba jezika v isti meri, in tisti, ki se v družinskem krogu sporazumevajo pretežno ali izključno v italijanskem jeziku.

Grafikon 18: Pogostnost spremljanja oddaj Radia TRST A po pogovornem jeziku doma

Kakor je razvidno iz *grafikona 18*, je med anketiranimi, ki uporabljajo doma oba jezika v isti meri, vsakodnevni poslušalcev Radia TRST A najmanj (8 %), takih, ki ga poslušajo enkrat ali dvakrat tedensko ter takih, ki slovenskim radijskim programom nikoli ne sledijo, pa je sorazmerno več (28 % in 24 %). Nekoliko drugače se vedejo intervjuvanci, katerih domači pogovorni jezik je večinoma ali izključno italijanski. Vsakodnevni poslušalcev je za polovico manj od povprečja (18 %), znatno več (42 %) pa je takih, ki nikoli ne prisluhnejo oddajam slovenske radijske postaje. (*Glej tudi priloženo razpredelnico 12.*)

Ker so nekatere kategorije anketiranih po rabi jezika doma številčno prešibke, je statistična pomembnost rezultatov po pokrajini bivanja nezanesljiva.

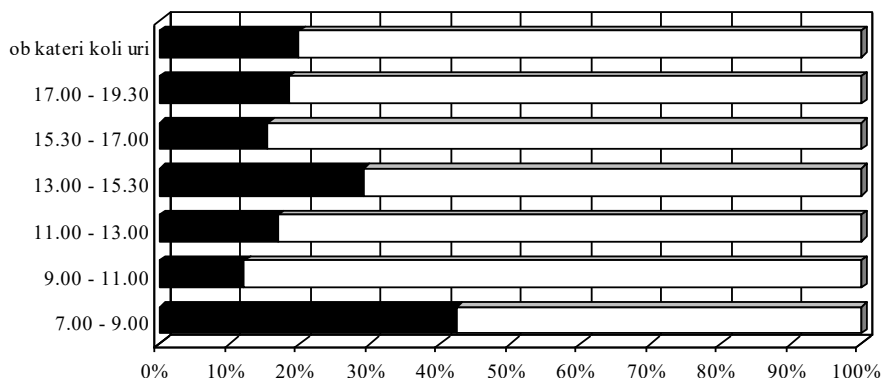
Poznavanje jezika je nedvomno eden izmed odločilnih dejavnikov spremljanja slovenskih radijskih oddaj. V družinah, kjer je slovenščina prisotna v enaki ali manjši meri kot italijanščina, je izbira poslušanja slovenskih radijskih programov lahko problematična. Vsekakor je treba poudariti, da vplivajo na rezultate naše raziskave predvsem odgovori beneških in rezijanskih anketirancev: kot smo videli, doma pogosteje uporabljajo italijanski jezik kot tržaški in goriški intervjuvani.

Rezultati predstavljene raziskave kažejo, da spol in zaposlenost v anketo zajetih osebkov ne vplivata na pogostnost spremljanja oddaj Radia TRST A.

3.3 Raven poslušanja Radia TRST A po časovnih pasovih

Grafikon 19 ponazarja raven poslušanja Radia TRST A po časovnih pasovih. Oddaje od 7. do 9. ure imajo najvišji delež poslušalcev (42 %); programom od 13. do 15.30 sledi 29 % anketiranih; v preostalih časovnih pasovih, razen v tistem od 9. do 11. ure, ki kaže najmanj poslušalcev (12 %), niha raven poslušanja okoli 17 %. Ob kateri koli uri pa sledi oddajam Radia TRST A petina intervjuvanih. (Glej tudi priloženo razpredelnico 13.)

Grafikon 19: Raven poslušanja Radia TRST A po časovnih pasovih (N=413)

Poslušanost slovenskih programov Radia TRST A kaže torej skoraj enakomerno nihanje: ob jutranjih urah je visoka, nakar upade in se pri zgodnjepopoldanskih programih ponovno zviša, ne doseže pa ravni jutranjih sporedov; v drugem delu popoldanskih oddaj se poslušanost spet zniža. Dinamika poslušnosti je povsem usklajena z delovnimi in študijskimi zadolžitvami dobršnega dela anketiranih.

Razpredelnica 14 prikazuje primerjavo z rezultati sondaže, ki jo je leta 1986 izvedel tržaški raziskovalni inštitut SWG in je zajela tudi 160 anketirancev slovenske narodnosti⁵. Ker se časovni pasovi poslušanja ne ujemajo, smo skušali tudi tokrat naše podatke čimbolj prilagoditi izsledkom prejšnje raziskave⁶.

⁵ (1986), Anketa o poslušanju deželnih oddaj v italijanskem in slovenskem jeziku (povzetek).

⁶ Pri rezultatih raziskave SLORI-ja je delež poslušalcev v časovnem pasu 9.00-12.00 rezultat seštevek poslušalcev od 9. do 11. ure ter polovičnega deleža tistih od 11.00 do 13.00; delež poslušalcev v časovnem pasu 12.00-15.00 je rezultat seštevek polovice poslušalcev od 11.00 do 13.00 in tistih od 13.00 do 15.30; delež poslušalcev v zadnjih dveh časovnih pasovih ustreza srednji vrednosti poslušalcev od 15.30 do 19.30.

**Razpredelnica 14: Raven poslušanja Radia TRST A in
rezultati sondeže SWG iz leta 1986 (v %)**

	Vsi anketirani			Anketirani v Tržaški pokrajini		
	SWG 1986	SLORI 2000	razlika	SWG 1986	SLORI 2000	razlika
6.00 - 9.00	12	42	+ 30	16	48	+ 32
9.00 - 12.00	14	21	+ 7	19	19	—
12.00 - 15.00	23	38	+ 15	25	34	+ 9
15.00 - 18.00	9	17	+ 8	11	19	+ 8
18.00 - 21.00	9			11		
število anketiranih	160	413		117	251	

Iz primerjave na splošno izhaja, da je raven spremljanja Radia TRST A izrazito višja. Z ozirom na vse anketirane je jutranjih poslušalcev sorazmerno za dvakrat in pol več (od 12 % na 42 %), dopoldanskih za polovico več (od 14 % na 21 %), 15 % več je zgodnjepopoldanskih poslušalcev (od 23 % na 38 %), skoraj za enkrat več pa popoldanskih in večernih (od 9 % na 17 %). Nekoliko drugače se je zvišal nivo poslušanja v okviru tržaške skupine: jutranjih poslušalcev je za dvakrat več (od 16 % na 48 %), delež dopoldanskih se ni spremenil, v preostalih časovnih pasovih pa se je raven poslušanja dvignila za 9 oz. 8 %.

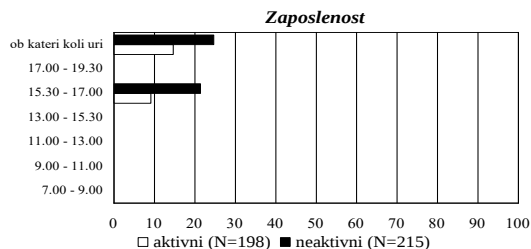
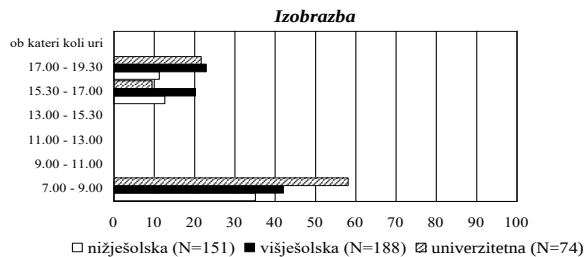
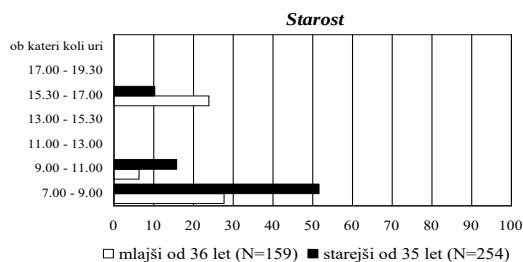
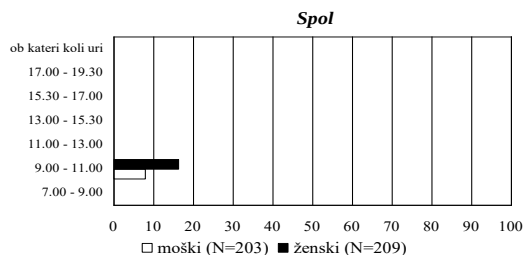
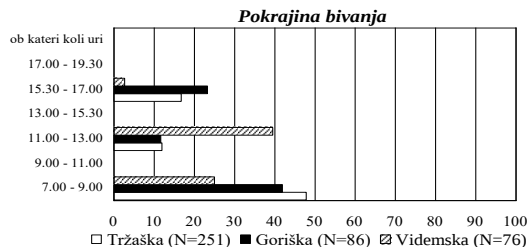
Presenetljivi rezultati primerjave so nam upravičeno vzbudili dvom, ali se izsledki raziskave SWG morda ne nanašajo le na vsakodnevne poslušalce Radia TRST A. Ker iz razpoložljivih podatkov sondeže SWG to ni razvidno in ker so pri drugih podatkih iste sondeže navedene pripombe, smo se odločili, da primerjavo kljub vsemu vključimo v gradivo, vendar s priporočilom, da jo je treba jemati zelo previdno.

3.4 Raven poslušanja Radia TRST A po časovnih pasovih in značilnostih anketiranih

Grafikoni 20 prikazujejo statistično pomembne razlike pri poslušanju Radia TRST A po pokrajini bivanja, spolu, starosti, izobrazbi in zaposlenosti anketiranih. Statistična pomembnost razlik po pogovornem jeziku v družini je nezanesljiva.

Razlike v razvrstitvi odgovorov po pokrajini bivanja se nanašajo na beneške in rezijanske anketirance: v primerjavi s tržaško in goriško skupino je jutranjih poslušalcev na Videmskem precej manj (25 %); povsem razumljiv pa je nadpovprečni 40-odstotni delež opoldanskih poslušalcev, ki ga moramo pripisati posebni sobotni oddaji za Benečijo in Rezijo; v popoldanskih urah pa sledita programom Radia TRST A le dva anketirana iz videmske skupine.

Grafikoni 20: Statistično pomembne razlike spremljanja Radia TRST A po časovnih pasovih ter po pokrajini bivanja, spolu, starosti, izobrazbi in zaposlenosti anketiranih (v %)

Glede spola je razlika zaznavna le pri poslušanju oddaj od 9. do 11. ure: zjutraj so ženske zvestejše poslušalke, saj jih je enkrat več (16 %) od moških.

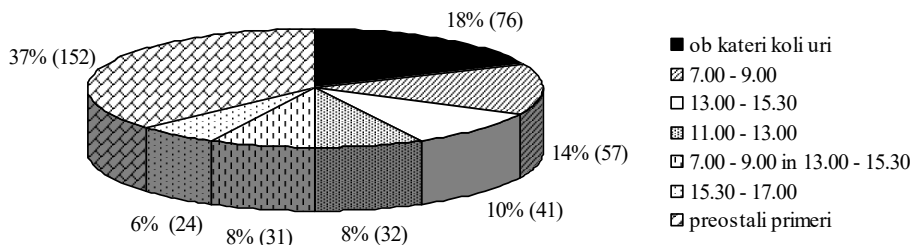
Primerjava po starosti intervjuvancev pa daje naslednje, sicer pričakovane razlike: do 11. ure sledijo Radiu TRST A večinoma anketirani srednje in starejše generacije, popoldanske programe pa spremljajo predvsem mladi do 20. leta starosti; med temi je namreč delež popoldanskih poslušalcev kar 35-odstoten.

Razlike v odgovorih po izobrazbi anketiranih se nanašajo na oddaje v jutranjem, popoldanskem in poznopopoldanskem pasu: za jutranje programe se bolj zanimajo univerzitetno izobraženi intervjuvani (58 %), manj pa tisti z nižješolsko izobrazbo (35 %); zanimanje za popoldanske oddaje je najvišje med osebki z višješolsko diplomo (20 %), ki so večinoma mladi, kot smo že ugotovili; poslušalcev z dokončano obvezno šolo, ki sledijo programom pozno popoldne, je za polovico manj (11 %) od poslušalcev preostalih dveh izobrazbenih skupin.

Razporeditev odgovorov po zaposlenosti anketiranih potrjuje že ugotovljeno razliko: zaposleni intervjuvanci v manjši meri (9 %) sledijo popoldanskim oddajam kot drugi (21 %). Po drugem pričakovanem podatku pa nezaposleni poslušalci v večji meri spremljajo programe Radija TRST A ob kateri koli uri (25 %). (*Glej tudi priloženo razpredelnico 13.*)

Grafikon 21 prikazuje najznačilnejše časovne kombinacije poslušanja Radija TRST A. Lestvico smo omejili na frekvence ≥ 5 %. Najpogostejši primer je spremljanje slovenskih radijskih programov ob katerem koli času: ustrezeni delež anketirancev je 18-odstoten. Drugo mesto zaseda poslušanje slovenskih oddaj od 7. do 9. ure: izključno v tem jutranjem pasu prisluhne Radiu TRST A 14 % anketirancev. Sledijo intervjuvanci, ki poslušajo slovenske programe samo od 13. do 15.30: teh je 10 %. Na četrtem mestu so poslušalci opoldanskih oddaj (11.00 - 13.00) in tisti, ki jim sledijo od 7. do 9. in od 13. do 15.30; oba deleža sta 8-odstotna. Šesti oz. peti značilni primer spremljanja Radija TRST A predstavljajo poslušalci popoldanskih programov (15.30 - 17.00): skupno jih je 6 %.

Grafikon 21: Najznačilnejše časovne kombinacije poslušanja Radija TRST A (N=413)

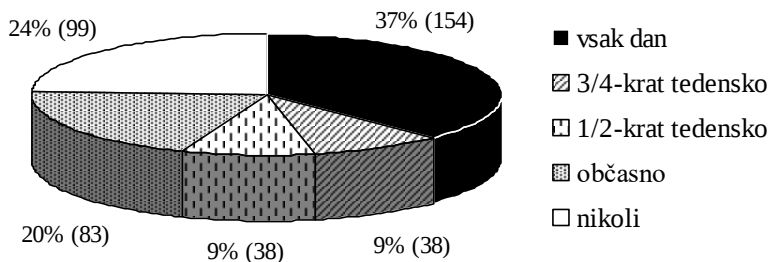
Če upoštevamo samo odgovore tržaških in goriških anketiranih, izpade iz lestvice primer poslušanja slovenskih radijskih programov v časovnem pasu od 11.00 do 13.00, ki je značilen za beneške in rezijanske intervjuvance, kakor smo sicer že ugotovili.

Podatek, da je izmed vseh možnih kombinacij poslušanja Radia TRST A najpogostejša tista, ki ni vezana na poseben časovni pas oz. program, navaja na hipotezo, da sodi spremljanje slovenske radijske postaje morda med običajne vedenjske vzorce.

3.5 Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A

37 % vseh anketiranih, ki spremljajo Radio TRST A, posluša poročila vsak dan; večkrat tedensko jim prisluhne 18 %, občasno petina, nikoli pa preostala četrtina. (Glej grafikon 22.)

Grafikon 22: Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A (N=412)

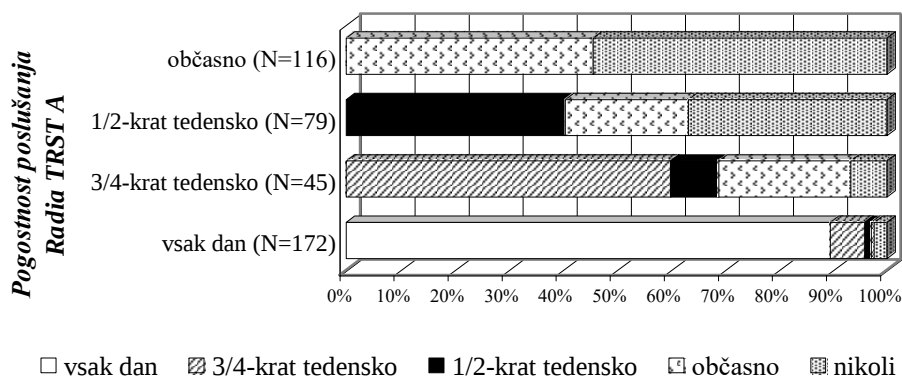

Ne glede na pogostnost poslušanja sledi torej slovenskim radijskim poročilom tri četrtine intervjuvanih. Sondaža DOXA iz leta 1973 navaja 87 % pozitivnih odgovorov za skupino anketirancev, ki posluša Radio TRST A vsaj enkrat tedensko. Ker je v našem primeru ustrezní delež 88-odstoten, lahko domnevamo, da je v zadnjih skoraj 30 letih zanimanje za slovenske radijske dnevnike ostalo nespremenjeno. Podatek je v skladu s prejšnjo primerjavo o pogostnosti poslušanja Radia TRST A, pri kateri smo zasledili le rahle spremembe.

Grafikon 23 prikazuje pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A glede na frekvenco spremljanja te postaje nasploh. 90 % vsakodnevni poslušalcev Radia TRST A sledi poročilom vsak dan, preostali pa večinoma večkrat tedensko. Večkrat tedensko prisluhne dnevniku tudi večina oz. 69 % anketiranih, ki sledijo Radiu TRST A od trikrat do štirikrat tedensko; preostali poslušalci te skupine spremljajo poročila večinoma občasno (24 %). V teh dveh kategorijah le redki dnevnika nikoli ne poslušajo. Večina oz. 41 % anketirancev, ki sledijo slovenskim programom od enkrat do dvakrat tedensko, prisluhnejo takrat tudi dnevnim novicam, nekaj manj od četrtine (23 %) jim sledi občasno, 37 % pa poročil po Radiu TRST A ne poslušajo. 46 % občasni

poslušalcev slovenske radijske postaje sledi občasno tudi njenemu dnevniku, preostali večinski 54-odstotni delež anketiranih te kategorije pa mu nikoli ne prisluhne. (Glej tudi priloženo razpredelnico 15.)

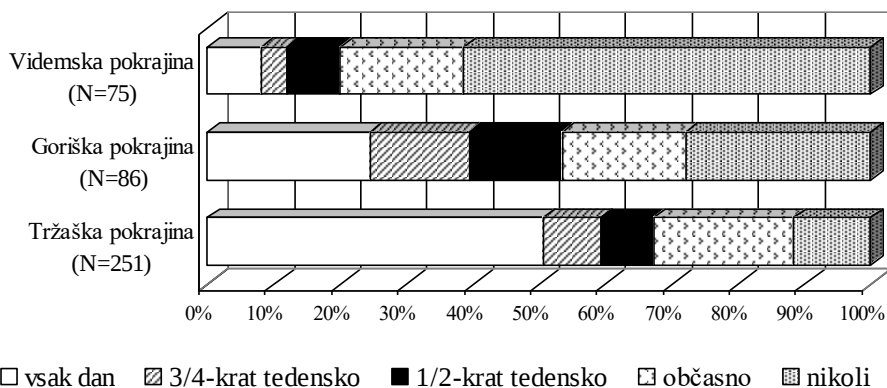
**Grafikon 23: Pogostnost poslušanja Radia TRST A
in pogostnost poslušanja njegovih poročil**

3.6 Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A po značilnostih anketiranih

Statistično pomembne so razporeditve odgovorov o poslušanju poročil Radia TRST A po pokrajini bivanja, starosti in izobrazbi anketiranih. Razporeditev po jeziku doma je zaradi maloštevilčnosti nekaterih kategorij nezanesljiva. Razlike po spolu in zaposlenosti pa so statistično nepomembne.

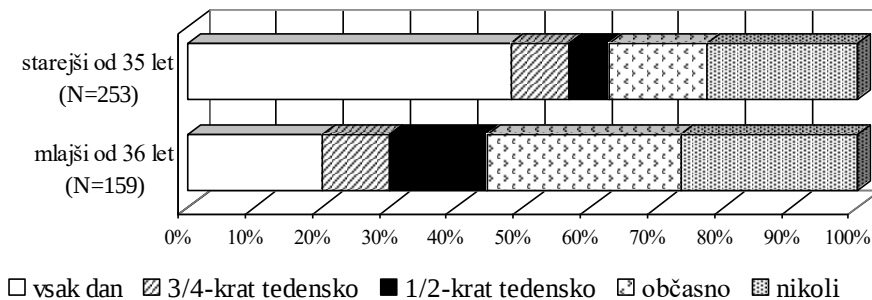
**Grafikon 24: Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A
po pokrajini bivanja**

Začnimo z razlikami po pokrajini bivanja. Kakor je razvidno iz *grafikona 24*, se le-te nanašajo na nasprotni kategoriji poslušalcev poročil Radia TRST A: na vsakodnevne poslušalce in take, ki jim nikoli ne sledijo. Vmesne stopnje se bistveno ne odmikajo od povprečnih vrednosti. V skupini tržaških anketiranih redno posluša slovenski radijski dnevnik dobra polovica (51 %); takih, ki ne sledijo dnevnim novicam po Radiu TRST A, je za polovico manj od povprečja (12 %). Podpovprečne vrednosti vsakodnevnih poslušalcev zasledimo na Goriškem (24 %), še izrazitejše pa so v Benečiji in Reziji (8 %), kjer je delež anketiranih, ki ne poslušajo slovenskega radijskega dnevnika, 61-odstoten. (*Glej tudi priloženo razpredelnico 16.*)

Iz *grafikona 25*, ki prikazuje razlike v odgovorih po starosti anketirancev, je razvidno, da kaže starejša generacija večje zanimanje za poročila kot mlajša. Med starejšimi od 35 let je namreč vsakodnevnih poslušalcev slovenskega radijskega dnevnika nekaj manj kot polovica (48 %), med mlajšimi pa petina. Iz razporeditve odgovorov po desetletnih starostnih pasovih izhaja poveden podatek: med mladimi do 20. leta starosti je vsakodnevnih poslušalcev slovenskih radijskih poročil 8 %, med starejšimi od 50 let pa 59 %. Zanimivo je, da takega nasprotja ne zasledimo pri anketiranih, ki dnevnih novic po Radiu TRST A ne poslušajo; delež le-teh se pri obeh generacijah bistveno ne razlikuje od povprečnega.

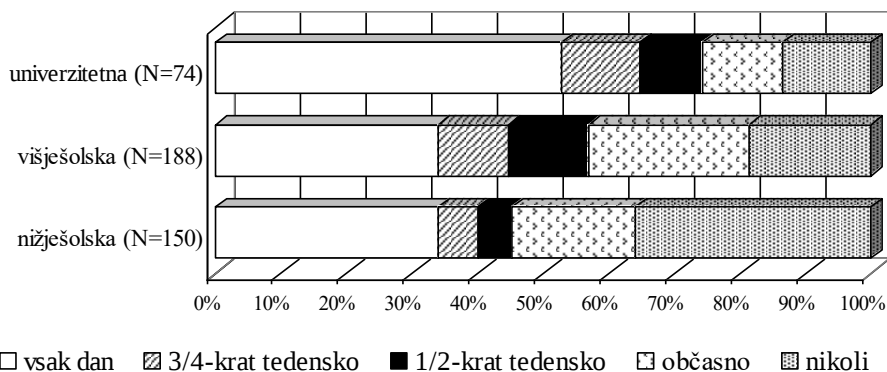
Grafikon 25: Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A po starosti

Mlajši intervjuvani spremljajo torej slovenski radijski dnevnik večinoma občasno. Njihovo zanimanje je verjetno vezano bolj na poseben dogodek, novico ali priložnost, medtem ko gre morda pri starejših anketiranih večinoma za že ustaljeno navado.

Tudi izobrazba vpliva na pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A. Zaznavna odstopanja od povprečnih vrednosti zasledimo pri anketiranih z nižješolsko in univerzitetno izobrazbo: pri prvih je delež poslušalcev, ki ne sledijo dnevniku, za polovico večji od povprečnega (36 %); visoko izobraženi pogosteje poslušajo dnevne novice vsak dan (53 %), občasni poslušalci in takih, ki poročilom ne prisluhnejo, pa je pri njih manj od povprečja (12 oz. 14 %). (*Glej grafikon 26 in priloženo razpredelnico 16.*)

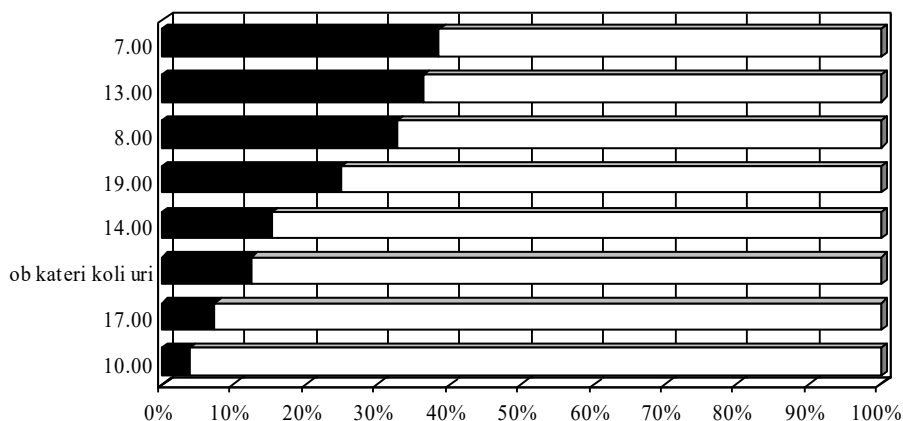
Grafikon 26: Pogostnost poslušanja poročil Radia TRST A po izobrazbi

3.7 Poslušanje poročil Radia TRST A po uri oddajanja

Grafikon 27 ponazarja lestvico radijskih dnevnikov po uri oddajanja in ravni poslušanja. Na prvem mestu so poročila ob 7.00, katerim prisluhne 39 % anketiranih; nekoliko manjši, natančneje 36-odstoten, je delež poslušalcev ob 13.00. Dnevnik ob 8.00, ki ga posluša tretjina intervjuvanih, je na tretjem mestu, večerni ob 19.00 pa na četrtem s četrtino poslušalcev. 15 % vprašanih posluša dnevnik ob 14.00. Na šestem mestu so poslušalci, ki sledijo poročilom Radia TRST A ob kateri koli uri (12 %). Najmanjšo raven poslušanja kažeta popoldanski dnevnik ob 17.00 (7 %) in dopoldanski ob 10.00 (4 %). (Glej tudi priloženo razpredelnico 17.)

Grafikon 27: Raven poslušanja poročil Radia TRST A po uri oddajanja (N=314)

Razpredelnica 18 ponuja primerjavo z rezultati sondaže SWG iz leta 1986. Tokrat se podatki nanašajo na poslušalce, ki sledijo poročilom vsak dan ali večkrat na teden. V našem primeru smo upoštevali redne poslušalce in tiste, ki prisluhnejo radijskim dnevnikom od trikrat do štirikrat tedensko.

Rezultati primerjave so tokrat manj presenetljivi, saj ne zasledimo zelo izrazitih razlik. Omembe vredna sta porast poslušalcev radijskega dnevnika ob 13.00 (+ 6 %) in upad tistih, ki sledijo popoldanskim poročilom ob 17.00 (- 7 %); v tržaški skupini kažeta zaznavnejše razlike dnevnik ob 7.00 (+ 6 %) in popoldanski ob 17.00 (- 8 %).

Na osnovi dobljenih rezultatov lahko izpostavimo hipotezo, da ostaja zanimanje za radijska poročila v bistvu nespremenjeno, poslušanost posameznih radijskih dnevnikov pa je v bistvu v ravnovesju.

Razpredelnica 18: Raven poslušanja poročil Radia TRST A in rezultati Sondaže SWG iz leta 1986 (v %)

	Vsi anketiranci			Anketiranci v Tržaški pokrajini		
	SWG 1986	SLORI 2000	razlika	SWG 1986	SLORI 2000	razlika
7.00	23	25	+ 2	27	33	+ 6
8.00	17	18	+ 1	18	22	+ 4
10.00	4	1	- 3	5	1	- 4
13.00	14	20	+ 6	20	25	+ 5
14.00	8	8	—	15	12	- 3
17.00	11	4	- 7	14	6	- 8
19.00	12	14	+ 2	13	18	+ 5
<i>število anketiranih</i>	160	413		117	251	

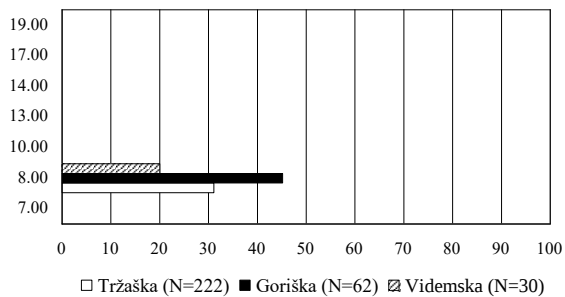
3.8 Poslušanje poročil Radia TRST A po uri oddajanja in značilnostih anketiranih

Grafikoni 28 prikazujejo statistično pomembne razlike v poslušanju radijskih dnevnikov po pokrajini bivanja, spolu, starosti in izobrazbi anketiranih. V tem primeru zaposlenost ne vpliva na razporeditev odgovorov. Statistično pomembnih razlik sicer ni veliko in v glavnem potrjujejo že izpostavljene ugotovitve.

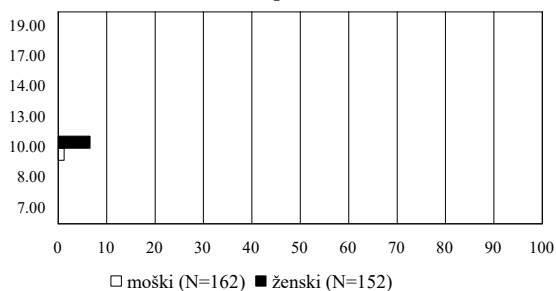
Po pokrajini bivanja se razlike nanašajo na radijski dnevnik ob 8.00. Rezultati kažejo, da mu sledijo na Goriškem v večji meri kot v drugih dveh pokrajinah. Razlike po spolu potrjujejo že zapisano ugotovitev, da so dopoldanski poslušalci večinoma ženske. Primerjava po starosti pa ponovno izpostavlja, da med jutranjimi poslušalci Radia TRST A prevladujejo starejši anketiranci.

Grafikoni 28: Statistično pomembne razlike poslušanja poročil Radia TRST A po uri oddajanja ter po pokrajini bivanja, spolu, starosti in izobrazbi anketiranih (v %)

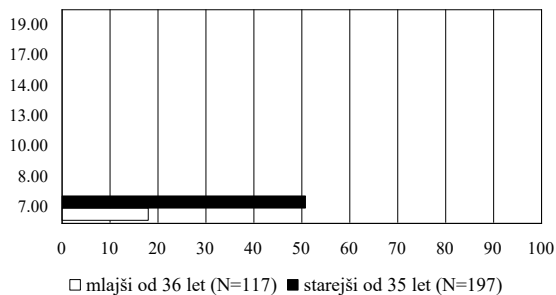
Pokrajina bivanja

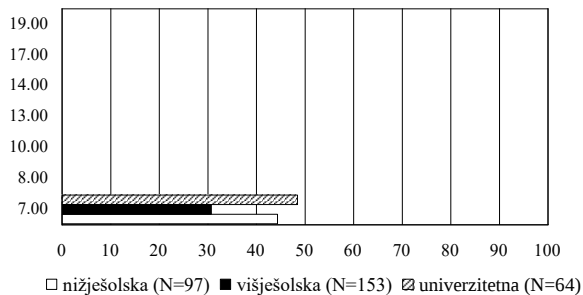
Spol

Starost

Izobrazba

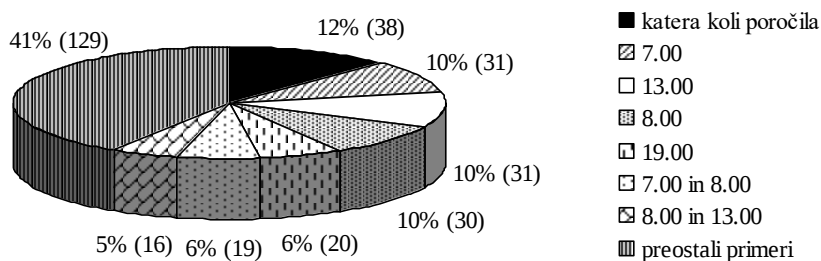

Glede izobrazbe kažejo statistično pomembno razliko le poročila ob 7.00; med poslušalci prvega radijskega dnevnika je delež anketiranih z višješolsko diplomo najmanjši. Podatek je treba pripisati značilnostim te izobrazbene kategorije: intervjuvani z višješolsko izobrazbo so namreč večinoma mladi; v starostni kategoriji od 21. do 30. leta jih je kar 79 %. Kot smo že večkrat ugotovili, pritegnejo mlajšo generacijo predvsem popoldanske oddaje.

Statistična pomembnost razlik po pogovornem jeziku v družini je nezanesljiva. (Glej tudi priloženo razpredelnico 17.)

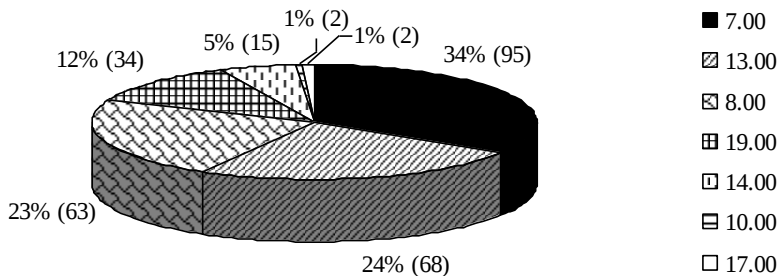
Grafikon 29 ponazarja lestvico najznačilnejših kombinacij poslušanja poročil Radia TRST A (frekvenca ≥ 5 %). Najpogostejši primer (12 %) je poslušanje katerih koli poročil. Na drugem mestu sta jutranja dnevnika ob 7. in 8. uri ter opoldanski ob 13.: samo enemu izmed teh prisluhne enak, 10-odstotni delež poslušalcev. Izključno večernim radijskim poročilom ob 19.00 oz. obema jutranjima radijskima dnevnikoma pa sledi 6 % vseh anketiranih. Zadnji značilni primer spremljanja radijskih poročil Radia TRST A predstavljajo poslušalci dnevnih novic ob 8. in 13. uri (5 %).

Grafikon 29: Najznačilnejše kombinacije poslušanja poročil Radia TRST A (N=314)

Lestvica najbolj priljubljenega radijskega dnevnika Radia TRST A je prikazana v grafikonu 30. Zanimiv, a tudi pričakovan je podatek, da je zaporedje najbolj priljubljenih poročil enako njihovemu zaporedju po ravni poslušnosti. Analiza sloni na 279 odgovorih, ker 35 (11 %) od skupnih 314 anketirancev, ki sledijo poročilom Radia TRST A, ni želelo izraziti nobene preference.

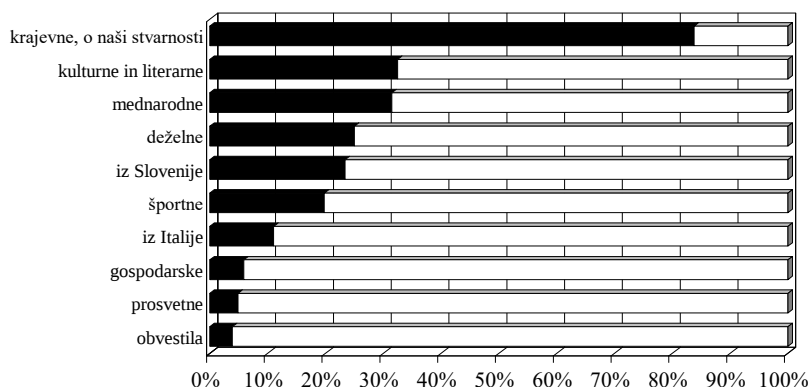
Grafikon 30: Lestvica najbolj priljubljenega dnevnika Radia TRST A (N=279)

3.9 Novice, ki najbolj zanimajo poslušalce Radia TRST A

Ko govorimo o radijskih dnevnikih, seveda ne moremo mimo novic, katerim poslušalci najbolj sledijo. Anketirane smo vprašali, naj med navedenimi izberejo tri. Dobljena lestvica je naslednja: na prvem mestu so krajevne novice o naši stvarnosti, za katere se je opredelilo 84 % anketirancev. Tretjina poslušalcev Radia TRST A je posebno pozorna na kulturne in literarne novosti oz. na mednarodno dogajanje. Novice o širši deželni stvarnosti oz. iz Slovenije pritegnejo četrtno intervjuvanih. Na šestem mestu so športne novice s petino anketiranih. Manjšo pozornost posvečajo poslušalci Radia TRST A dogajanju v Italiji (11 %), gospodarskim (6 %) in prosvetnim novicam (5 %) ter obvestilom (4 %). (Glej grafikon 31 in priloženo razpredelnico 19.)

Grafikon 31: Lestvica novic, ki najbolj zanimajo poslušalce Radia TRST A (N=308)

3.10 Novice, ki najbolj zanimajo poslušalce Radia TRST A, po značilnostih anketiranih

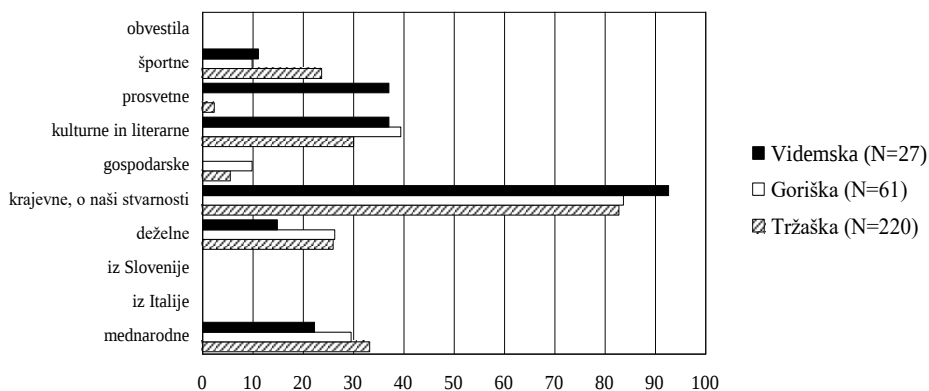
Razporeditev odgovorov po značilnosti anketiranih kažejo nekatere razlike. Osredotočili smo se na najizrazitejše (minimalna razlika od povprečnih vrednosti = ± 5 %). Grafikoni 32 ponazarjajo ustrezne rezultate po pokrajini bivanja, spolu, izobrazbi in starosti.

Tržaški anketiranci se od povprečne razporeditve ne odmikajo. Med Goričani izstopata dva podatka: po eni strani nadpovprečno zanimanje za literarno in kulturno dogajanje (+ 6 %), po drugi pa manjša pozornost do športa (- 10 %). Benečane⁷ manj pritegnejo mednarodne in deželne novice (- 10 %), šport (- 9 %) in gospodarstvo (- 6 %); zelo pa so pozorni na prosvetno dogajanje (+ 32 %) in na stanje pri nas (+ 9 %).

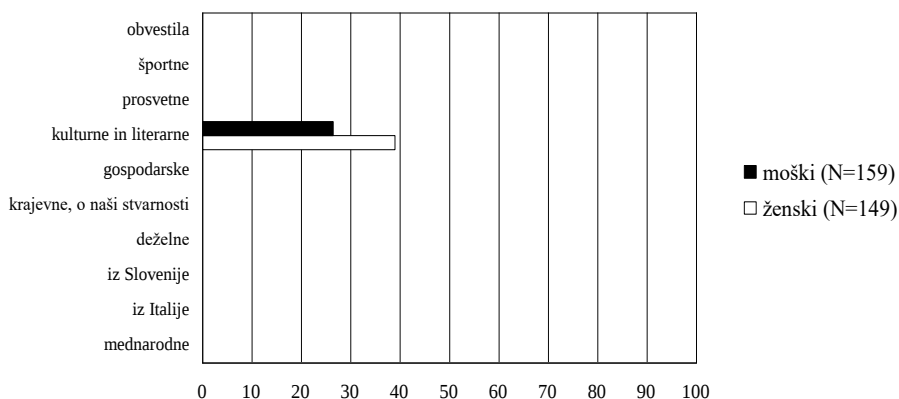
⁷ 93 % anketiranih v Reziji ne posluša dnevnikov Radia TRST A.

Grafikoni 32: Statistično pomembne razlike pri lestvicah novic, ki zanimajo poslušalce Radia TRST A, po pokrajini bivanja, spolu, starosti in izobrazbi anketirancev (v %)

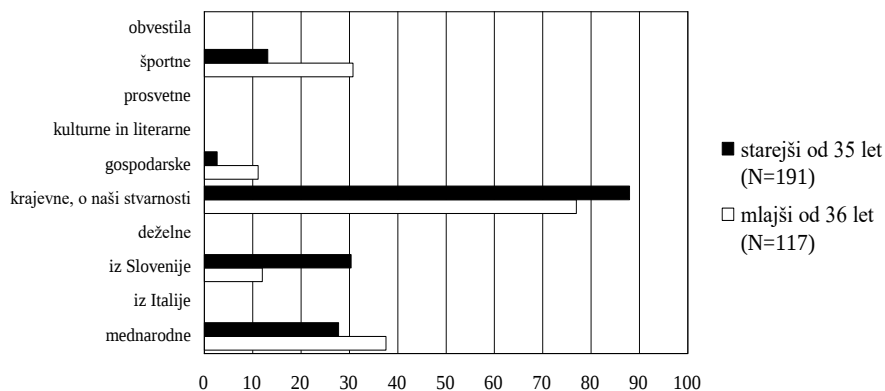
Pokrajina bivanja

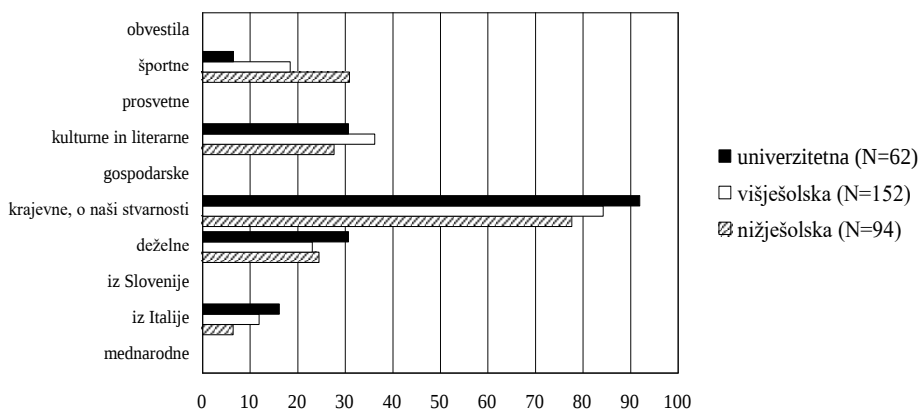
Spol

Starost

Izobrazba

Razvrstitev odgovorov po spolu kaže le na razliko pri spremljanju literarnih in kulturnih novic: ženske so do njih pozornejše (+ 6 %) od moških.

Mlajši anketiranci kažejo nadpovprečno zanimanje za šport (+ 11 %), mednarodne novice (+ 6 %) in gospodarstvo (+ 5 %); manj pa jih pritegnejo novice iz Slovenije (- 11 %) in iz naših krajev (- 7 %). Intervjuvanci iz starejše starostne skupine so na razmere v Sloveniji nadpovprečno pozorni (+ 7 %), športne novice pa jih manj zanimajo (- 7 %).

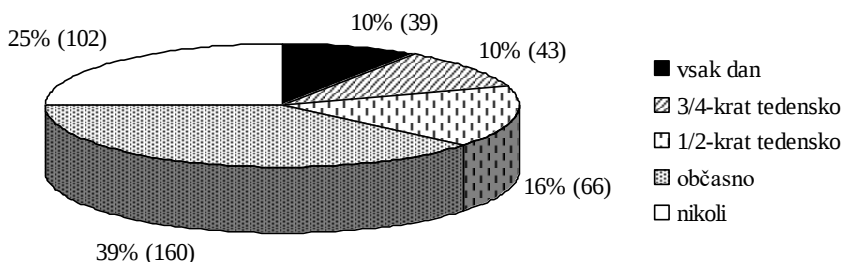
Razlike po izobrazbi so pomembne samo pri anketiranih z nižješolsko in univerzitetno izobrazbo; subjekti z višješolsko diplomijo ne odstopajo od povprečij. Intervjuvance z nižjo izobrazbo priteguje zlasti šport (+ 11 %), na dogajanje pri nas (- 6 %), v Italiji in na kulturne novosti (- 5 %) so manj pozorni. Veliko manj ljubiteljev športa zasledimo pri univerzitetno izobraženih (- 13 %), za katere so dogodki v zvezi z našo (+ 8 %), deželno (+ 6 %) in italijansko stvarnostjo (+ 5 %) zanimivejši. (*Glej tudi priloženo razpredelnico 19.*)

3.11 Pogostnost poslušanja kulturno-umetniških oddaj

Pogostnost poslušanja teh oddaj je prikazana v *grafikonu 33*. Razporeditev odgovorov je naslednja: 10 % poslušalcev jih spremlja vsak dan in ravno toliko od trikrat do štirikrat na teden; 16-odstoten je delež anketirancev, ki prisluhne kulturno-umetniškimi programom od enkrat do dvakrat tedensko; občasni poslušalci so največ (39 %), takih, ki jim nikoli ne sledijo, pa četrtina.

Splošna slika o pogostnosti spremljanja kulturno-umetniških oddaj je sicer nekoliko vprašljiva. Vzrokov je lahko več. Ker pa izhajajo verjetno iz splošnejših in metodoloških predpostavk analize, bomo o njih temeljiteje spregovorili v *poglavju 3.15*, ko bomo obravnavali najznačilnejše profile poslušalcev Radia TRST A.

Grafikon 33: Pogostnost spremljanja kulturno-umetniških oddaj (N=410)

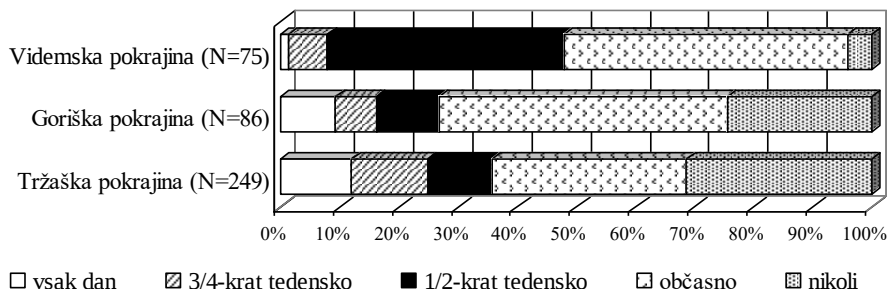

3.12

pogostnost poslušanja kulturno-umetniških oddaj po značilnostih anketiranih

Razlike v odgovorih po pokrajini bivanja, starosti in zaposlenosti intervjuvanih so statistično pomembne, po spolu in izobrazbi pa ne. Da raven izobrazbe ne vpliva na spremljanje kulturno-umetniških oddaj, je nekoliko nepričakovan, a po svoje zanimiv podatek. Statistična pomembnost razlik po pogovornem jeziku doma je nezanesljiva.

Grafikon 34: Pogostnost spremljanja kulturno-umetniških oddaj po pokrajini bivanja

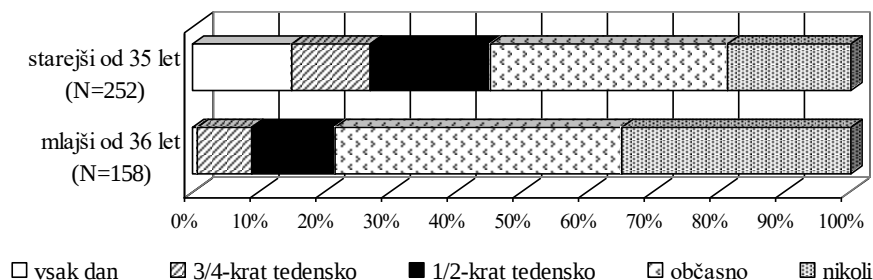
Na Tržaškem izstopa rahla nadpovprečnost nasprotnih kategorij: nikoli ne spremlja kulturno-umetniških oddaj 31 % anketiranih, delež poslušalcev, ki jim sledijo vsak dan oz. od trikrat do štirikrat tedensko, pa se od povprečne petine dvigne na četrtno. Med Goričani, ki so, kot smo ugotovili, pozornejši do kulturnega dogajanja od drugih, zasledimo nadpovprečen delež občasnih poslušalcev (49 %). V videmski skupini izstopajo zlasti anketiranci, ki enkrat tedensko prisluhnejo kulturno-umetniškimi programom (40 %). Gre za posebno oddajo za Benečijo in Rezijo, ki, kot bomo videli, tamkajšnje prebivalce zelo privabi. Ker je v tej skupini tudi občasnih poslušalcev nadpovprečno nekoliko več (48 %), sta deleža nasprotnih kategorij »vsak dan«

in »nikoli« najmanjša v primerjavi z rezultati v drugih dveh pokrajinah. (Glej grafikon 34.)

Razlike po starosti pripisujejo mladim intervjuvancem manjše zanimanje za kulturno-umetniške oddaje: nikoli jim ne prisluhne več kot tretjina (35 %), vsak dan pa jih spremlja le eden. (Glej grafikon 35.)

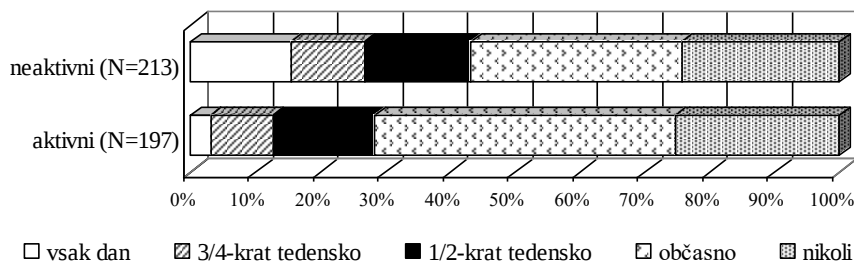
Če analiziramo odgovore po desetletnih starostnih pasovih, sta skrajnosti naslednji: skoraj polovica, natančneje 48 %, poslušalcev do 20. leta starosti ne posluša kulturnih oddaj Radia TRST A; njihovih zvestih spremljevalcev pa je med starejšimi od 60 let dobra četrtina (26 %).

Grafikon 35: Pogostnost spremljanja kulturno-umetniških oddaj po starosti

Grafikon 36 prikazuje razlike po zaposlenosti intervjuvanih. Te so povsem pričakovane in zadevajo kategoriji vsakodnevnih in občasnih poslušalcev: prvih je nadpovprečno več (16 %) med neaktivnimi intervjuvanci, drugih pa med zaposlenimi (46 %). (Glej tudi priloženo razpredelnico 20.)

Grafikon 36: Pogostnost spremljanja kulturno-umetniških oddaj po zaposlenosti

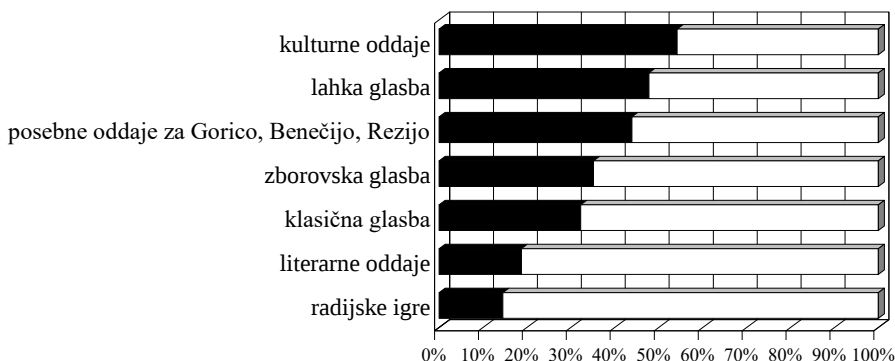

3.13 Poslušanost kulturno-umetniških oddaj po vsebini

Lestvica kulturno-umetniških oddaj po vsebini je prikazana v grafikonu 37. Na prvem mestu so kulturne oddaje, ki jih spremlja 54-odstotni delež intervjuvanih; sledi lahka glasba, za katero se je opredelilo nekaj manj kot polovica (48 %) poslušalcev; ljubiteljev posebnih oddaj za Gorico, Benečijo in Rezijo je 44 %; okoli tretjine se suče delež poslušalcev zborovske (35 %)

in klasične glasbe (32 %); manj anketiranih prisluhne pa literarnim oddajam (19 %) in radijskim igram (15 %). (Glej tudi priloženo razpredelnico 21.)

Grafikon 37: Lestvica kulturno-umetniških oddaj Radia TRST A po vsebini (N=310)

Dobljene rezultate smo primerjali s podatki sondeže SWG iz leta 1986, ki se nanaša le na nekatere vsebine kulturno-umetniških programov. (Glej razpredelnico 22.) Poslušanje lahke glasbe se je zmanjšalo za 15 %. Po petnajstih letih je poslušalcev radijskih iger skoraj za polovico manj, ljubiteljev klasične glasbe pa za petino. V istem obdobju je raven spremljanja kulturnih oddaj ostala nespremenjena.

Nedvomno se je v petnajstih letih »ponudba« Radia TRST A v okviru kulturno-umetniškega sporeda spremenila in obogatila z novimi vsebinami. Čeprav je primerjava torej le delna, so njeni rezultati vsekakor povedni.

Razpredelnica 22: Raven poslušanja kulturno-umetniških oddaj in rezultati sondeže SWG iz leta 1986 (v %)

	SWG 1986	SLORI 2000	razlika
lahka glasba	63	48	- 15
radijske igre	27	15	- 12
klasična glasba	40	32	- 8
kulturne oddaje	53	54	+ 1
število anketirancev	160	310	

3.14 Poslušanost kulturno-umetniških oddaj po vsebini in značilnostih anketiranih

Analiza poslušanja oddaj kulturno-umetniškega sporeda kaže statistično pomembne razlike pri vseh upoštevanih značilnostih anketiranih.

Čeprav so nekatere povsem pričakovane in potrjujejo že izpostavljene ugotovitve, se nam zdi primerno, da jih navedemo v celoti.

Razlike po pokrajini bivanja zadevajo zlasti anketirane iz Videmske pokrajine. Kakor smo sicer že napovedali, označuje to skupino visoka stopnja poslušanja posebne oddaje za Benečijo in Rezijo. Spremljanje drugih programov je podpovprečno. Razvrstitev po spolu in starosti pa pove, da je oddaja za Benečijo in Rezijo bolj priljubljena med moškimi kot med ženskami in da ji starejši anketirani sledijo v večji meri kot mlajši.

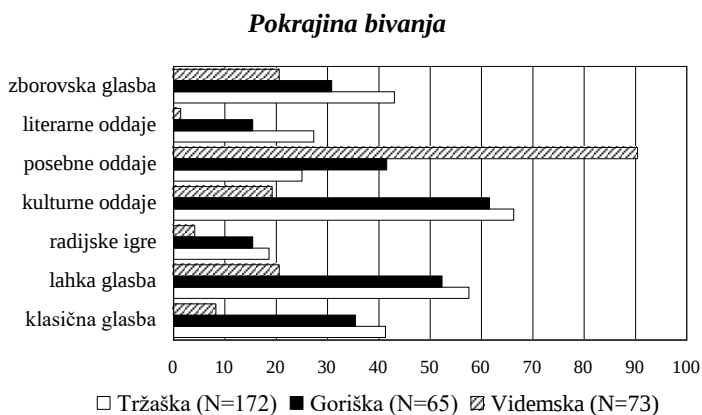
Podobne značilnosti kažejo privrženci zborovskega petja, ki so večinoma Tržačani, moškega spola, starejši in nezaposleni.

Ljubiteljev literarnih oddaj je tudi sorazmerno več med tržaškimi in starejšimi intervjuvanci. Pogostejši so med anketiranimi z univerzitetno izobrazbo kot med tistimi z nižješolsko, zasledimo jih skoraj izključno v družinah, v katerih je pogovorni jezik samo ali pretežno slovenski.

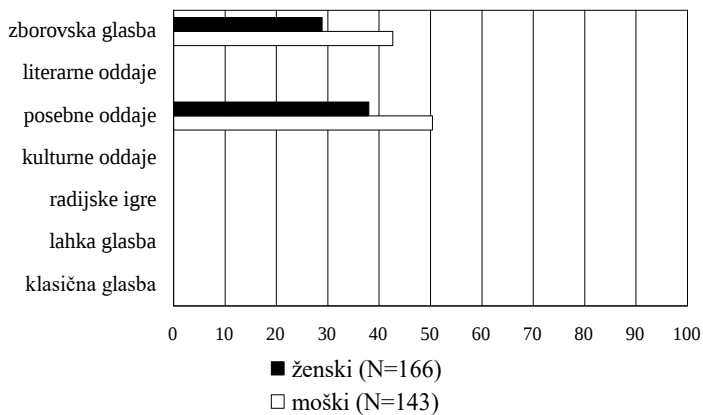
Med univerzitetno izobraženimi anketiranci je tudi sorazmerno več poslušalcev kulturnih oddaj. Zanimivo je, da je delež le-teh sicer podpovprečen, a sorazmerno visok, tudi v družinah z izključno oz. pretežno italijanskim pogovornim jezikom. Dodatne obdelave kažejo, da je polovica teh družin iz Benečije. Ker pa na razvrstitev odgovorov po jeziku v družini zelo verjetno vpliva tudi številčnost posameznih kategorij, moramo te rezultate jemati le kot izhodišče za nadaljnje preverjanje.

Kar se lahke glasbe tiče, rezultati potrjujejo, da je bolj priljubljena med mladimi anketiranci; z manjšim zanimanjem ji pa sledijo poslušalci z nižješolsko in univerzitetno izobrazbo. Ljubitelji klasične glasbe so pogostejši med nezaposlenimi intervjuvanci. (Glej grafikone 38 in priloženi razpredelnici 21 in 23.)

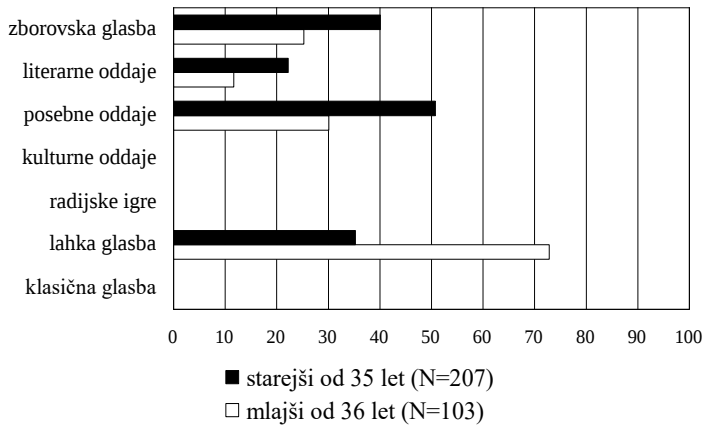
Grafikoni 38: Statistično pomembne razlike spremljanja kulturno-umetniških oddaj Radia TRST A po pokrajini bivanja, spolu, starosti, izobrazbi, zaposlenosti anketiranih in po jeziku v družini (v %)

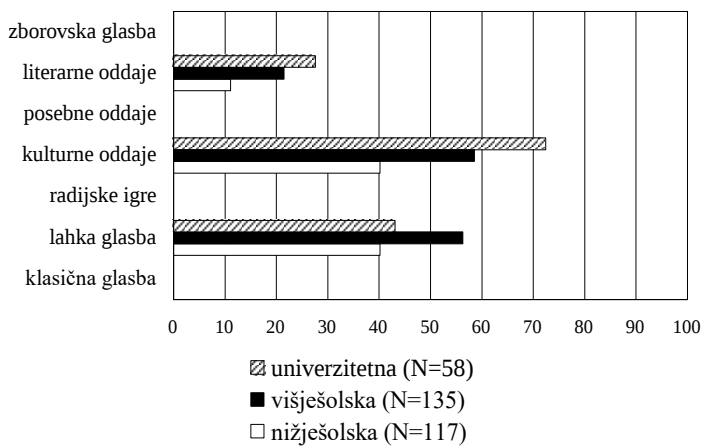
Spol

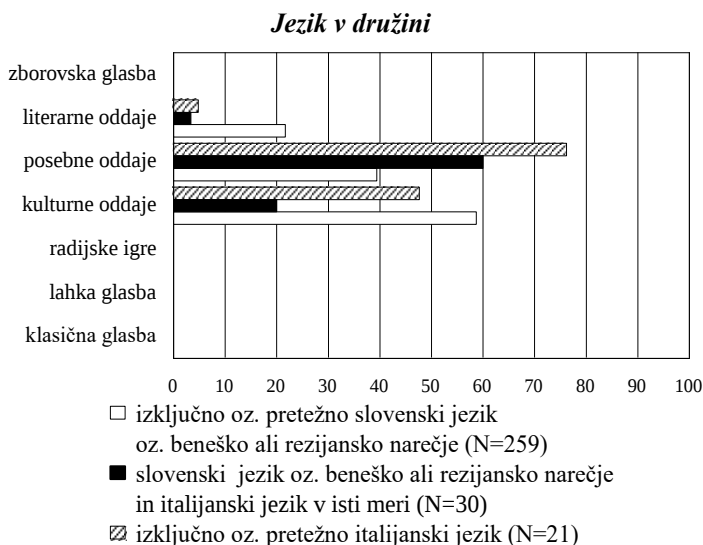
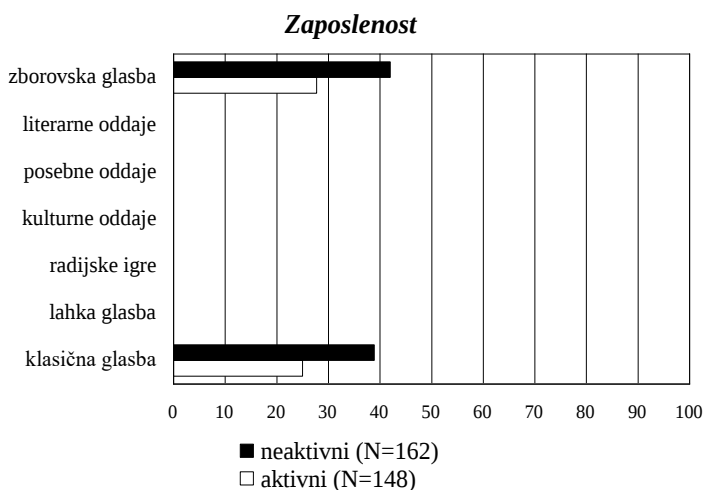

Starost

Izobrazba

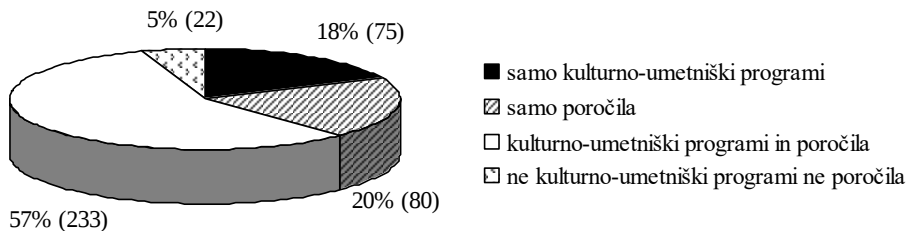
3.15 Najznačilnejši profili poslušalcev Radia TRST A

Poglavje o poslušanju slovenske radijske postaje RAI zaključujemo s predstavitvijo najznačilnejših primerov njenih poslušalcev.

Grafikon 39 ponazarja razporeditev anketiranih po spremljanju informativnih in kulturno-umetniških programov. Večina in sicer 57 % intervjuvanih osebkov sledi enim in drugim; takih, ki po lastni izjavi ne spremljajo ne oddaj kulturno-umetniškega sporeda ne poročil je 5 %; preostali

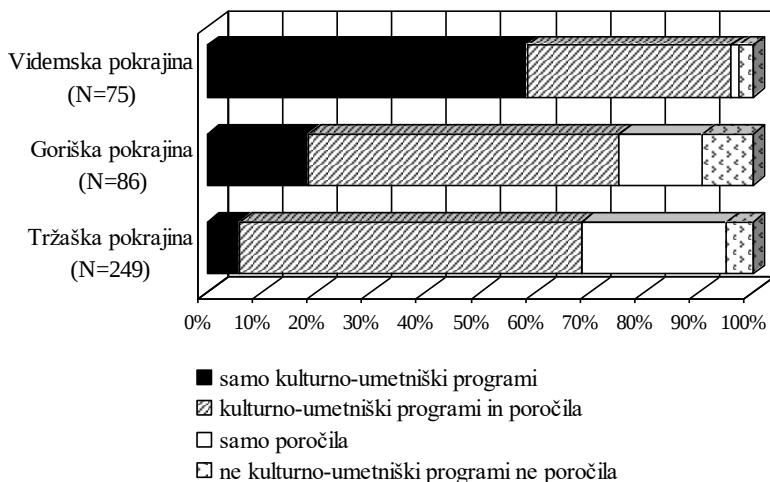
anketirani so skoraj enakovredno porazdeljeni med poslušalci izključno kulturno-umetniških oddaj (18 %) in dnevnih poročil (20 %).

Grafikon 39: Kombinacije spremljanja informativnih in kulturno-umetniških oddaj (N=410)

Razvrstitev odgovorov po pokrajini bivanja je prikazana v grafikonu 40. Goričani se od povprečne razporeditve bistveno ne razlikujejo; med tržaškimi anketiranci zasledimo manj takih, ki poslušajo izključno kulturno-umetniške oddaje (6 %), in več takih, ki jih zanimajo samo dnevne novice (27 %); precej drugačno sliko kaže skupina rezijanskih in beneških intervjuvancev, katerim je, kot smo že večkrat ugotovili, njim namenjena posebna oddaja zelo priljubljena (59 %). (Glej tudi priloženo razpredelnico 24.)

Grafikon 40: Kombinacije spremljanja informativnih in kulturno-umetniških oddaj po pokrajini bivanja

Zgornjim izsledkom je koristno dodati lestvico vseh možnih kombinacij poslušanja poročil in kulturno-umetniških oddaj po pogostnosti

spremljanja. Lestvica, ki smo jo omejili na primere s frekvenco $\geq 5\%$, zajema tri četrtine vseh možnih kombinacij. (Glej razpredelnico 25.)

Razpredelnica 25: Kombinacije poslušanja poročil in kulturno-umetniških oddaj po pogostnosti spremljanja

<i>poročila</i>	<i>kulturno-umetniški programi</i>	<i>št.</i>	<i>%</i>
VSI ANKETIRANI			
nikoli	občasno	51	12,4
občasno	občasno	41	10,0
vsak dan	občasno	40	9,8
vsak dan	vsak dan	39	9,5
občasno	nikoli	34	8,3
vsak dan	3/4–krat tedensko	32	7,8
vsak dan	1/2–krat tedensko	24	5,9
nikoli	1/2–krat tedensko	23	5,6
nikoli	nikoli	22	5,4
<i>preostali primeri</i>		104	25,4
skupaj		410	100
Tržaška pokrajina			
vsak dan	občasno	34	13,7
vsak dan	vsak dan	30	12,0
vsak dan	3/4–krat tedensko	28	11,2
občasno	nikoli	28	11,2
občasno	občasno	21	8,4
vsak dan	1/2–krat tedensko	19	7,6
vsak dan	nikoli	16	6,4
nikoli	občasno	14	5,6
<i>preostali primeri</i>		59	23,7
skupaj		249	100
Goriška pokrajina			
nikoli	občasno	14	16,3
občasno	občasno	10	11,6
vsak dan	vsak dan	8	9,3
nikoli	nikoli	8	9,3
3/4–krat tedensko	občasno	7	8,1
1/2–krat tedensko	občasno	7	8,1
občasno	nikoli	6	7,0
<i>preostali primeri</i>		26	30,2
skupaj		86	100
Videmska pokrajina			
nikoli	občasno	23	30,7
nikoli	1/2–krat tedensko	21	28,0
občasno	občasno	10	13,3
1/2–krat tedensko	1/2–krat tedensko	5	6,7

<i>preostali primeri</i>	16	21,3
<i>skupaj</i>	75	100

Najznačilnejši poslušalec Radia TRST A občasno spremlja kulturno-umetniške programe, dnevnih novic pa nikoli (12 %). Na drugem mestu zasledimo tri kategorije poslušalcev, ki so enako obsežne (10 %); v prvo sodijo občasni poslušalci tako kulturnega kot informativnega sporeda, v drugo vsakodnevni poslušalci poročil in občasni poslušalci kulturno-umetniških oddaj, v tretjo pa tisti, ki sledijo vsak dan tako enim kot drugim. Tretje mesto na lestvici zasedajo poslušalci, ki občasno prisluhnejo dnevnim novicam, preostalim oddajam pa nikoli, in tisti, ki sledijo poročilom vsak dan, kulturnemu sporedu pa večkrat tedensko (8 %); 6-odstotni delež značilnih primerov spremljanja Radia TRST A predstavljajo poslušalci, ki spremljajo radijske dnevnike vsak dan, kulturno-umetniške programe pa enkrat ali dvakrat tedensko, in poslušalci, ki prisluhnejo le enkrat ali dvakrat na teden oddajam s kulturno-umetniško vsebino, dnevnim poročilom pa nikoli. Zadnja značilna figura poslušalca slovenske radijske postaje RAI pa je oseba, ki ne sledi nikoli ne enim ne drugim radijskim programom.

Odgovori tržaške skupine se od zgornjih izsledkov nekoliko oddaljujejo; na prvih treh mestih so vsakodnevni poslušalci informativnih oddaj, ki sledijo kulturno-umetniškim oddajam ali občasno (14 %) ali vsak dan (12 %) ali od trikrat do štirikrat tedensko (11 %). Na tretjem mestu zasledimo tudi osebe, ki prisluhnejo občasno dnevnim novicam, kulturnih programov pa ne poslušajo nikoli (11 %).

Goričani se od najznačilnejših profilov povprečnega poslušalca Radia TRST A bistveno ne odmikajo.

V Benečiji in Reziji najpogostejše primere spremljanja slovenske radijske postaje RAI predstavljajo poslušalci, ki informativnim oddajam ne prisluhnejo nikoli, a sledijo kulturno-umetniškemu sporedu občasno (31 %) ali od enkrat do dvakrat tedensko (28 %).

Predstavljena tipologija poslušalcev Radia TRST A pregledno povzema doslej izpostavljene ugotovitve o spremljanju njegovih oddaj. Posebno poveden se nam zdi podatek, po katerem naj bi 5 % anketiranih poslušalcev izjavilo, da nikoli ne spremlja ne informativnih ne kulturno-umetniških oddaj. Nedvomno gre za pojav pasivnega poslušanja radijskih programov. Možno pa je tudi, da ti poslušalci nekaterih oddaj ne uvrščajo ne med informativne ne med kulturno-umetniške. Če je to res, si tako lahko razlagamo tudi sorazmerno nizko frekvenco spremljanja kulturno-umetniških programov, ki smo jo izpostavili v *poglavju 3.11*. K temu bi dodali še naslednjo ugotovitev: v vprašalniku smo poglavje o kulturno-umetniških oddajah uvedli z vprašanjem *Kako pogosto poslušate oddaje kulturno-umetniškega programa ?* V primeru negativnega odgovora anketirancu nismo zastavili naslednjih vprašanj o posameznih oddajah kulturno-umetniškega sporeda. Zato je možno, da so iz te obdelave izpadli poslušalci, ki so na primer na uvodno vprašanje odgovorili »*nikoli*«, ker lahke glasbe ne uvrščajo med kulturno-umetniške programe.

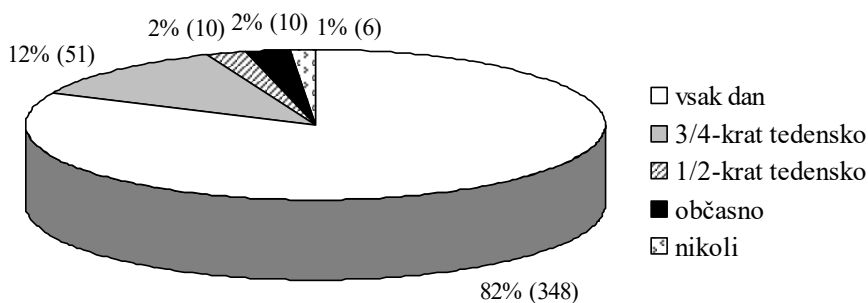
Čeprav zgornje hipoteze dokaj prepričljivo utemeljujejo morebitne vzroke, da so oddaje s kulturno-umetniško vsebino malo poslušane, jih je vsekakor treba znanstveno preveriti.

4. GLEDANJE TELEVIZIJSKIH ODDAJ

Ker na Videmskem slovenske televizijske oddaje mreže RAI niso vidne, smo obdelavo omejili na anketirane iz Tržaške in Goriške pokrajine.

Analizo gledanja televizijskih oddaj začnimo z odgovori o njihovem splošnem spremljanju. Kakor je razvidno iz *grafikona 41*, 82 % anketiranih gleda televizijo vsak dan, 12 % od trikrat do štirikrat tedensko, 4 % pa ji sledi manj pogosto; 1 % tržaških in goriških intervjuvancev je ne gleda nikoli. Ker je razporeditev odgovorov premalo razčlenjena, so statistično pomembne razlike po značilnostih anketirancev nezanesljive.

Grafikon 41: Pogostnost spremljanja televizijskih oddaj
(N=425)

5. SLOVENSKE TELEVIZIJSKE ODDAJE RAI

5.1 Pogostnost gledanja slovenskih televizijskih oddaj RAI

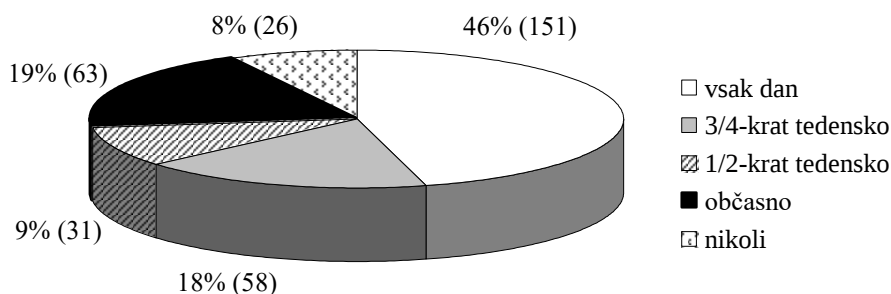
Za 329 oz. 77 % od skupnih 425 anketiranih gledalcev so slovenske oddaje mreže RAI vidne. Nekaj manj kot četrtina, natančneje 23 % (96) intervjuvanih pa signala ne sprejema. Na Tržaškem je delež 17-odstoten, na Goriškem pa celo 38-odstoten ⁸.

Iz *grafikona 42* je razvidno, kako pogosto anketirani subjekti spremljajo slovenske TV programe RAI. 46 % jih gleda vsak dan, 27 % nekajkrat tedensko (med temi jim dve tretjini sledita od trikrat do štirikrat na

⁸ Na osnovi anketnih podatkov ne moremo oceniti, v kolikšni meri je nevidljivost slovenske televizijske postaje RAI odvisna od šibkosti video signala, kolikšen pa od neustrezne tehnične aparature posameznika.

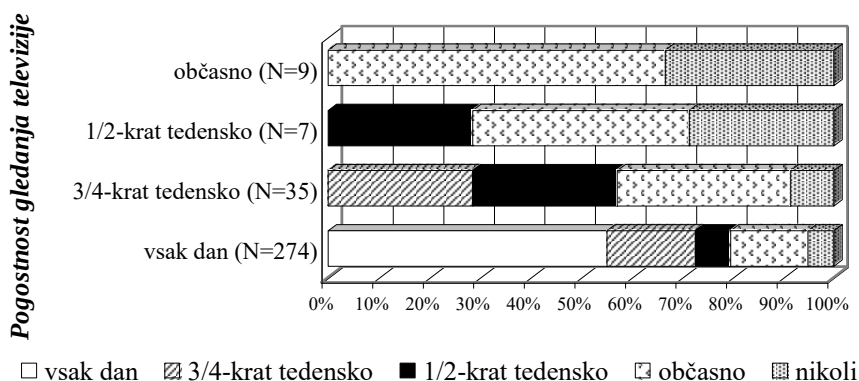
teden), občasnih gledalcev pa je slaba petina (19 %); 8 % anketiranih slovenskih televizijskih oddaj ne gleda nikoli.

Grafikon 42: Pogostnost spremljanja slovenskih televizijskih oddaj RAI (N=329)

Grafikon 43 prikazuje pogostnost gledanja slovenske televizije RAI z ozirom na splošno pogostnost gledanja televizijskih programov. Ker sta kategoriji anketiranih, ki gledajo televizijo nekajkrat na teden in občasno, številčno premajhni, bi tokrat upoštevali le vsakodnevne gledalce: 55 % teh sledi slovenskim programom RAI vsak dan, četrtina od enkrat do štirikrat tedensko, 15 % občasno, nikoli pa 5 %. (Glej priloženo razpredelnico 26.)

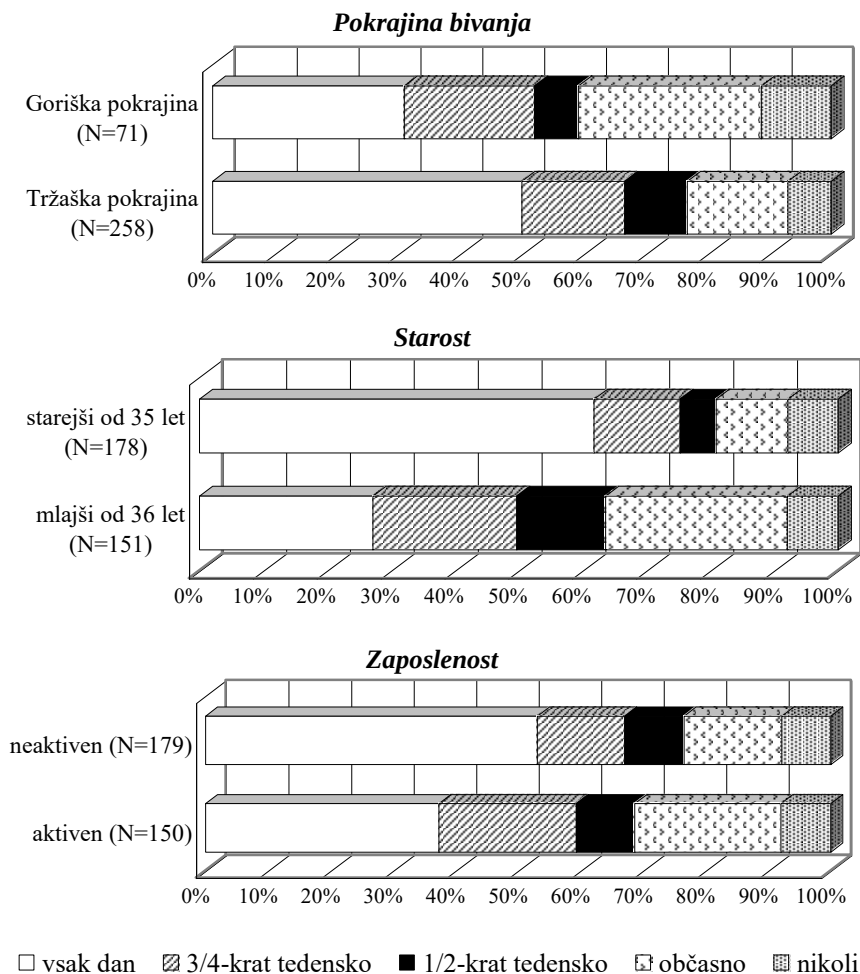
Grafikon 43: Pogostnost spremljanja slovenskih televizijskih oddaj RAI glede na pogostnost gledanja televizije na splošno

5.2 Pogostnost gledanja slovenskih televizijskih oddaj RAI po značilnostih anketiranih

Statistično pomembne razlike v pogostnosti gledanja slovenskih televizijskih oddaj RAI kažejo razvrstitve odgovorov po pokrajini bivanja, starosti in zaposlenosti. Rezultati so razvidni iz *grafikonov 44* in priložene *razpredelnice 27*.

Grafikoni 44: Pogostnost spremljanja slovenskih televizijskih oddaj RAI po pokrajini bivanja, starosti in zaposlenosti

Razlike po pokrajini bivanja izstopajo pri goriških anketirancih in zadevajo kategoriji vsakodnevnih in občasnih gledalcev: delež prvih je za tretjino manjši od povprečja (31 %), za dobro polovico večji od povprečja, natančneje 30-odstoten, pa je delež občasnih gledalcev.

Razlike po starosti so zelo izrazite: pri mlajših anketirancih je rednih gledalcev le 27 %; več jih gleda televizijo od enkrat do štirikrat

tedensko (36 %), zlasti pa občasno (29 %). Pri skupini starejših anketirancev pa velja nasprotno: vsak dan gleda slovenske oddaje RAI 62 % le-teh; deleži gledalcev, ki sledijo tem programom nekajkrat tedensko (19 %), posebno pa občasno (11 %), so pri njih podpovprečni.

Razporeditev odgovorov po zaposlenosti kaže naslednje povsem pričakovane razlike: med nezaposlenimi je privrženec slovenskih TV programov nadpovprečno več (53 %), med zaposlenimi pa manj (37 %); nasprotno, sicer manj izrazite razlike zasledimo pri gledalcih, ki oddaje slovenske televizije RAI spremljajo nekajkrat na teden ali občasno.

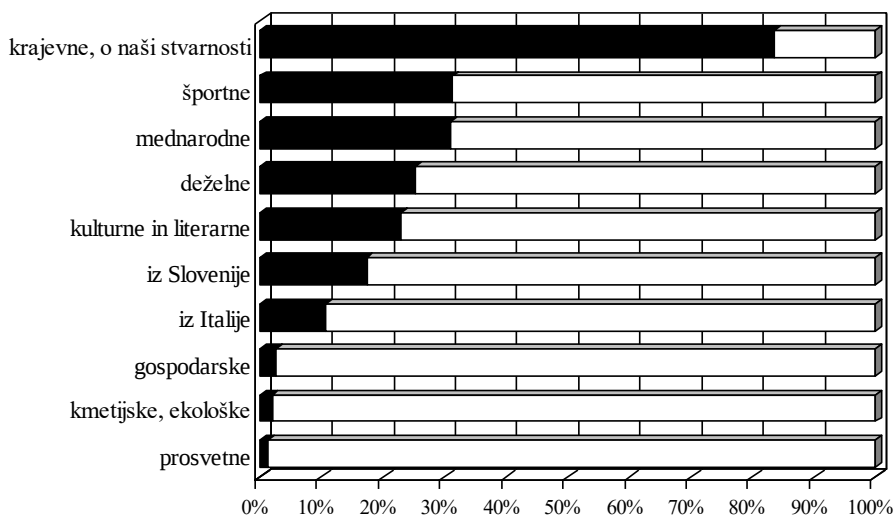
Zanimivo je, da je pri vseh zgornjih razporeditvah delež anketirancev, ki nikoli ne sledi slovenskim televizijskim oddajam RAI, v bistvu enak.

5.3 Novice, ki najbolj zanimajo gledalce slovenskega televizijskega dnevnika RAI

Tudi v zvezi s televizijskim dnevnikom smo anketiranim prebrali seznam novic in jih prosili, naj izberejo tri najzanimivejše. Seznam je bil enak kot za radijska poročila z izjemo »kmetijskih, ekoloških novic«, ki so nadomeščala »obvestila«.

Lestvica za gledalce najzanimivejših novic je naslednja: na prvem mestu so krajevne novice, o naši stvarnosti, za katere se je opredelilo 84 % intervjuvancev; sledijo športne in mednarodne novice z 31-odstotnim deležem odgovorov; novice iz Furlanije Julijske krajine zasedajo tretje mesto s četrtino preferenc; rahlo manj, natančneje 23 %, je gledalcev, ki sledijo ponudbi kulturnih in literarnih novosti; dogajanje v Republiki Sloveniji pozorno spremlja 17 % anketirancev, 11 % anketirancev pa je takih, ki jih posebno zanimajo razmere v Italiji. Na gospodarstvo (3 %), kmetijstvo in ekologijo (2 %) ter prosvetno dejavnost (1 %) so gledalci slovenskih televizijskih programov RAI manj pozorni. (Glej grafikon 45 in priloženo razpredelnico 28.)

Grafikon 45: Lestvica novic, ki najbolj zanimajo gledalce slovenskih televizijskih oddaj RAI (N=300)

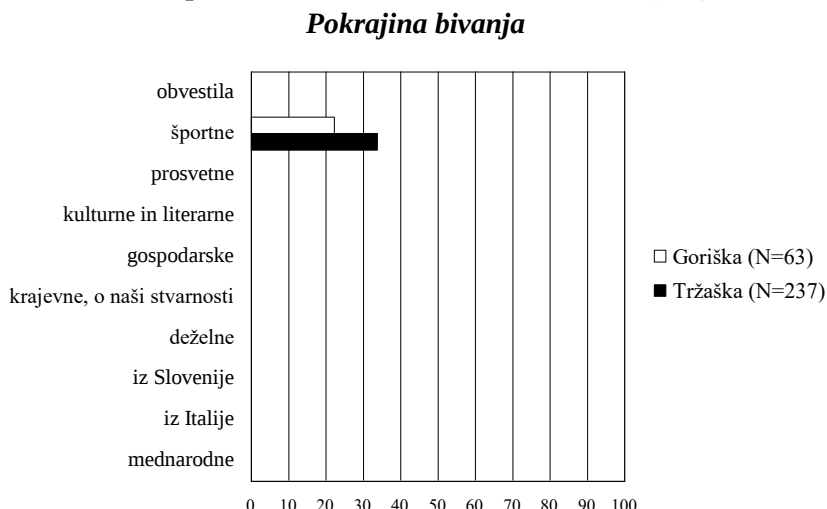

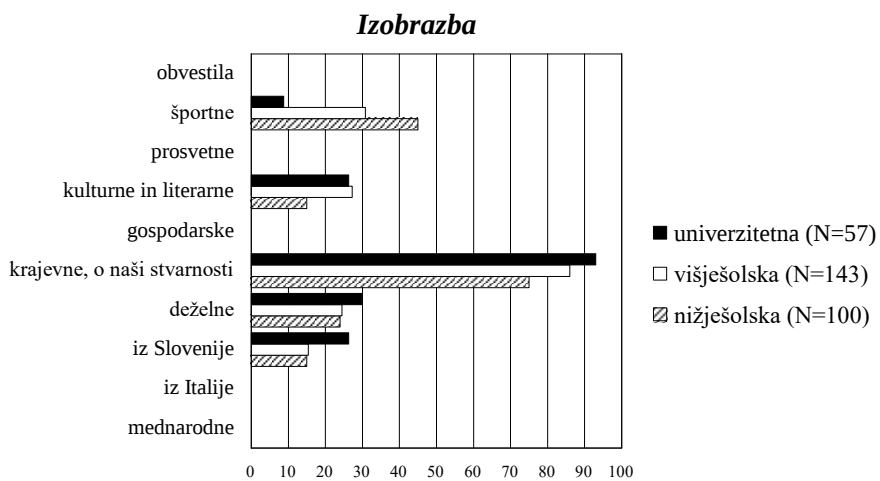
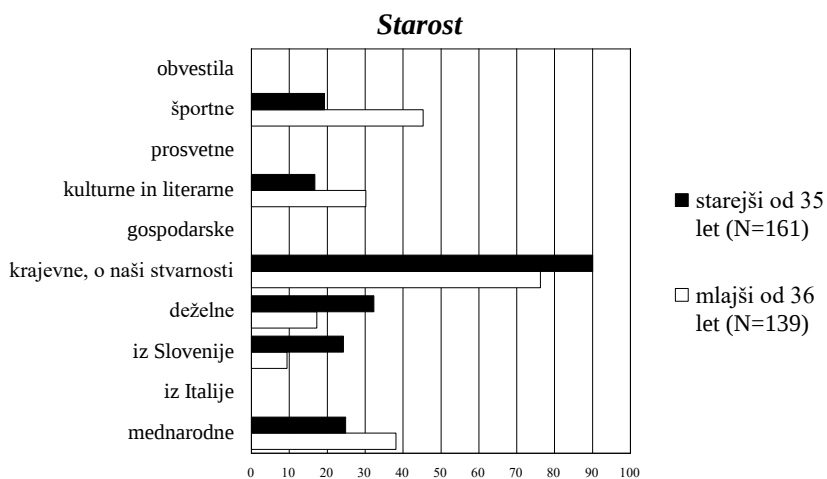
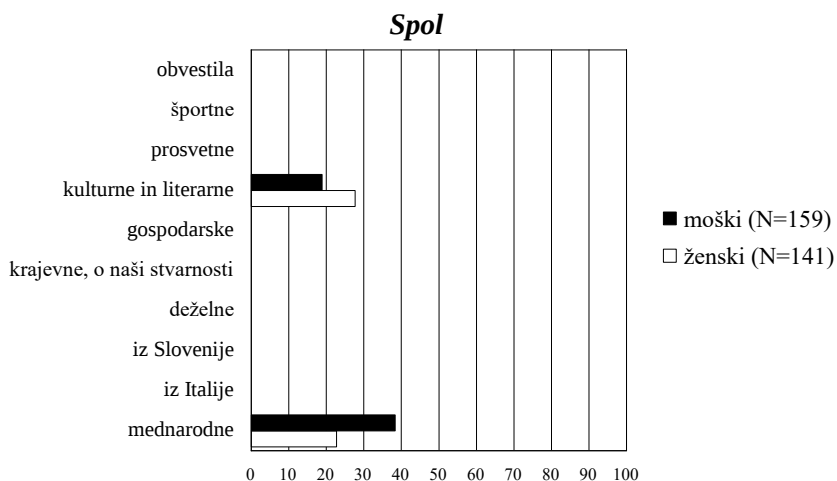
5.4 Novice, ki najbolj zanimajo gledalce slovenskega televizijskega dnevnika RAI, po značilnosti anketiranih

Razvrstitev odgovorov po pokrajini bivanja potrjuje že izpostavljeni podatek, da je med goriškimi gledalci manj ljubiteljev športa (- 9 %) kot med tržaškimi.

Več razlik kaže razvrstitev po starosti: da so anketiranci mlajše generacije dovtetnejši do športa (+ 14 %) in mednarodnega dogajanja (+ 7 %), smo že ugotovili; tokrat zasledimo pri njih tudi nadpovprečno zanimanje za kulturne novosti (+ 7 %); poročanje o razmerah v Sloveniji in v deželi (- 8 %) ter pri nas (- 7 %) pa mlade gledalce manj pritegne. Nasprotno rezultate z rahlo manjšimi odstotnimi razlikami zasledimo pri starejših gledalcih.

Grafikoni 46: Statistično pomembne razlike pri lestvicah novic, ki najbolj zanimajo gledalce slovenskih televizijskih oddaj RAI, po pokrajini bivanja, spolu, starosti in izobrazbi anketiranih (v %)

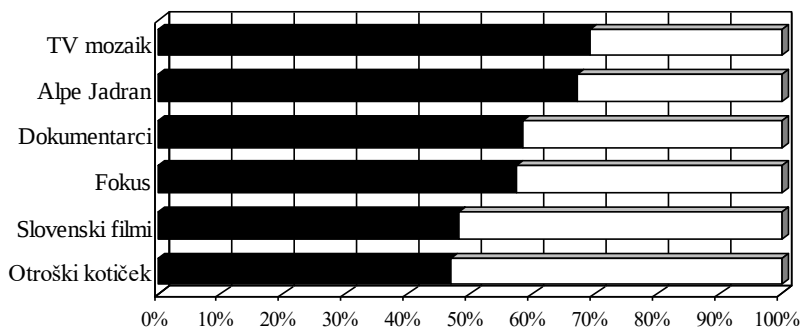
Razlike po izobrazbi se nanašajo na anketirane z nižješolsko in univerzitetno izobrazbo: prve označuje nadpovprečno zanimanje za šport (+ 14 %) in manjša pozornost do krajevnih (- 9 %) in kulturnih (- 8 %) novic; med univerzitetno izobraženimi gledalci je ljubitelj športa znatno manj (- 23 %), poročanje o stanju v Sloveniji in pri nas pa je zanje veliko zanimivejše (+ 9 %). (Glej tudi priloženo razpredelnico 28.)

5.5 Ocena posameznih slovenskih televizijskih oddaj RAI

Analizo o spremljanju slovenskih televizijskih programov RAI zaključujemo z ocenami, ki so jih anketirani dali nekaterim oddajam.

Grafikon 47 navaja za vsako oddajo delež intervjuvanih, ki so jo ocenili. Oddaje se razporejajo po dve in dve s približno 10-odstotno razliko: Tv mozaik in Alpe Jadran je ocenilo 69 oz. 67 % anketirancev; dokumentarce in Fokus 58 oz. 57 %, slovenske filme in Otroški kotichek pa 48 oz. 47 % anketiranih gledalcev. (Glej tudi priloženo razpredelnico 29.)

Grafikon 47: Delež anketiranih gledalcev, ki so ocenili slovenske televizijske oddaje (N=303)

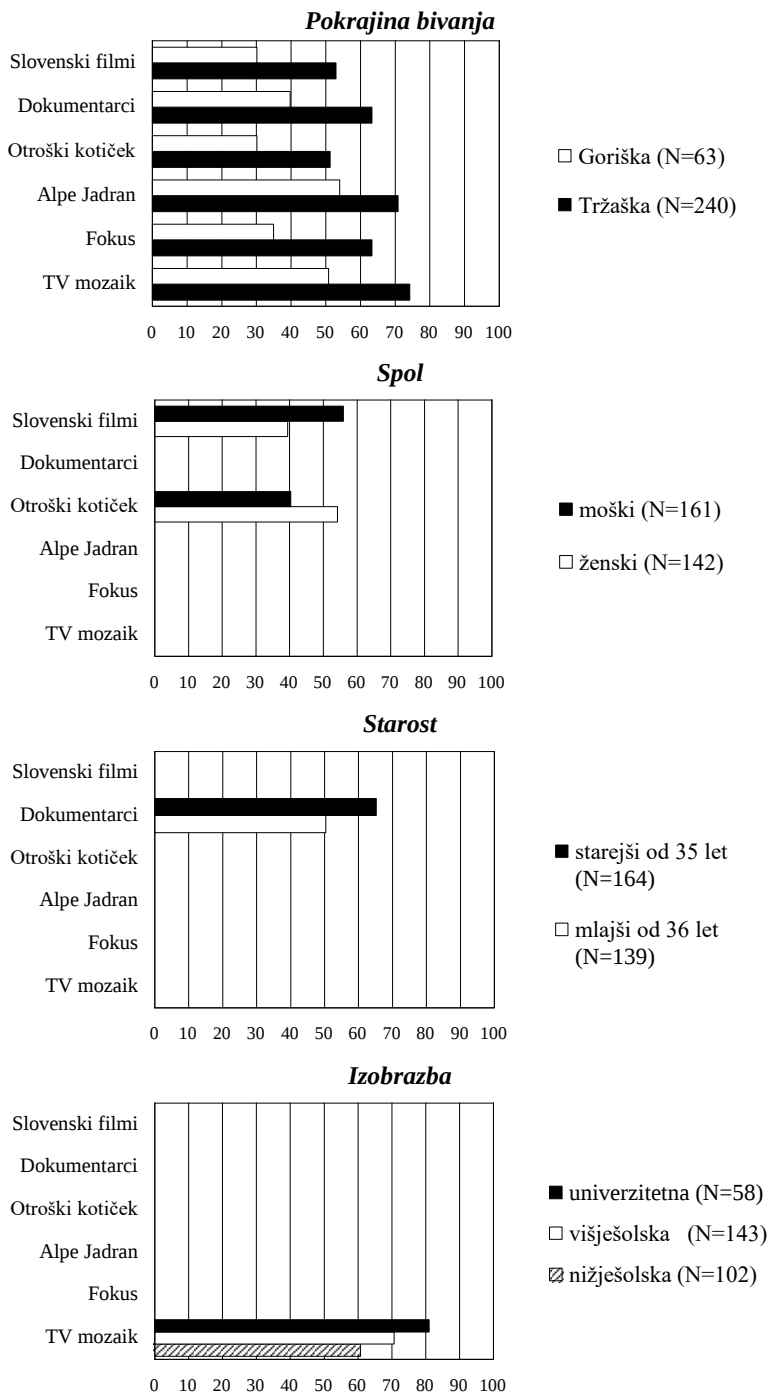

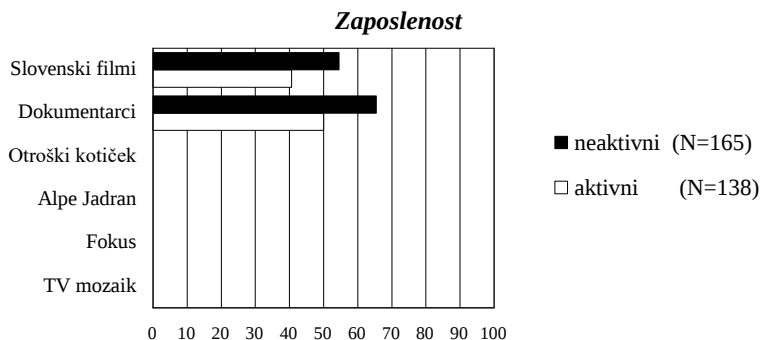
Ker je ocena posamezne oddaje obenem podatek o njeni gledanosti, sestavljajo nakazane vrednosti tudi lestvico gledanja upoštevanih oddaj. Odgovore smo analizirali po pokrajini bivanja, spolu, starosti, izobrazbi in zaposlenosti. Statistično pomembni rezultati so navedeni v *grafikonih 48 in razpredelnici 29*.

Razlike po pokrajini bivanja izstopajo pri vseh oddajah in kažejo, da je gledanje med goriškimi anketiranci nižje od povprečja: za Tv mozaik, Otroški kotichek, dokumentarce in slovenske filme se razlika giblje okoli - 23 %, za Alpe Jadran je - 17 %, za Fokus pa celo - 28 %.

Pri drugih razporeditvah zasledimo le redke razlike: gledalcev dokumentarnih filmov je med starejšimi in nezaposlenimi anketiranci več, Otroški kotiček gledajo bolj ženske kot moški, slovenski filmi so bolj všeč moškim in nezaposlenim, TV mozaik pa zanima bolj anketirane z visoko izobrazbo kot tiste z nizko.

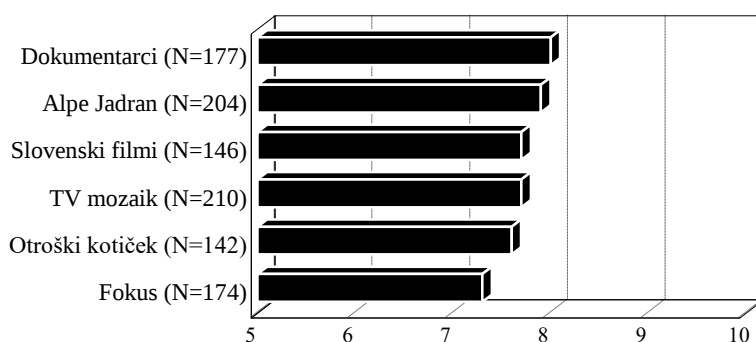
Grafikoni 48: Statistično pomembne razlike gledanja slovenskih televizijskih oddaj po pokrajini bivanja, spolu, starosti, izobrazbi in zaposlenosti (v %)

Anketirani so posamezne oddaje ocenili s točkami od 5 do 10. Prvo mesto zasedajo dokumentarci s srednjo oceno 8; oddaja Alpe Jadran je na drugem mestu (7,9), sledijo ji slovenski filmi in Tv mozaik s srednjo oceno 7,7; Otroški kotiček je na četrtem mestu (7,6), oddaja Fokus pa na zadnjem (7,3). Lestvica ne kaže bistvenih razlik pri vrednotenju oddaj (srednja ocena je 7,7), kar pomeni, da imajo gledalci o slovenskih televizijskih programih na splošno dobro mnenje. (Glej grafikon 49.)

Grafikon 49: Povprečna ocena posameznih slovenskih televizijskih oddaj RAI

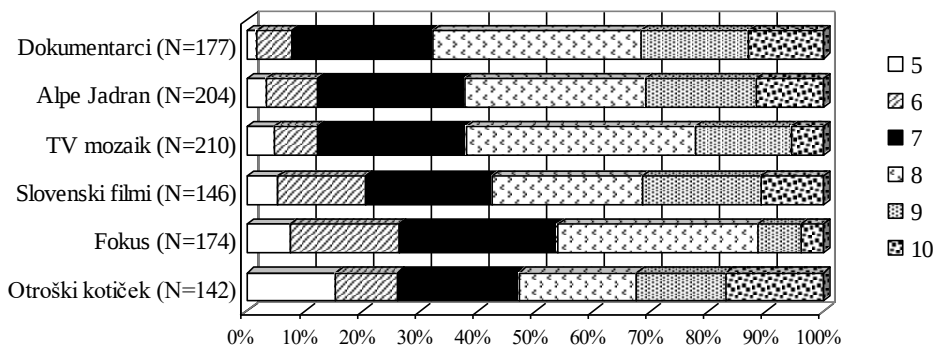

Naslednji *grafikon 50* in priložena *razpredelnica 30* prinašata razporeditev ocen, ki so jih anketiranci dali posameznim oddajam. 8 je najpogostejša ocena vseh programov razen Otroškega kotička, pri katerem za las prevlada sedmica. Ta oddaja kaže še drugo posebnost: v primerjavi s

preostalimi je prejela največ petic in desetic. Najmanj desetic si po mnenju anketiranih zaslužita oddaji Fokus in TV mozaik, dokumentarni posnetki in program Alpe Jadran pa najmanj petic.

Analiza variance izpostavlja nekatere razlike v ocenjevanju. Največ je razvidnih iz primerjave po starosti, pri kateri izstopajo vse oddaje razen Fokusa. Rezultati kažejo, da so bili pri ocenjevanju mlajši gledalci strožji od starejših. Ženskam je TV Mozaik bolj všeč kot moškim. Razlika po pokrajini bivanja se nanaša na oddajo Fokus, ki je med goriškimi gledalci bolj priljubljena kot med tržaškimi. O programu Alpe Jadran pa so mnenja različna glede na izobrazbo gledalcev: anketirani z višješolsko diplomijo so nad njo bolj navdušeni od tistih z nižješolsko in univerzitetno izobrazbo. (Glej priloženo razpredelnico 31.)

Grafikon 50: Razporeditev ocen posameznih slovenskih televizijskih oddaj RAI

6. OPOMBE IN MNENJA ANKETIRANIH O RADIU TRST A IN O SLOVENSKEH TELEVIZIJSKIH ODDAJAH RAI

Sondažo zaključujemo z analizo pripomb anketiranih o radijskih in televizijskih programih. O Radiu TRST A nam jih je posredovalo 187 ali 45% od skupnih 413 poslušalcev, o slovenski televiziji RAI pa 169 ali 56 % od skupnih 303 gledalcev.

6.1 Radio TRST A

Pripombe zadevajo različne vidike: dobra tretjina, natančneje 34 % le-teh se nanaša na vsebino sporeda Radia TRST A; poslušalci bi radi še druge programe za Benečijo in Rezijo (7 %), sprašujejo dodatne oddaje za mlade (6 %), več moderne glasbe (5%) a tudi slovenske, zborovske glasbe (4%), temeljitejša obravnavanja zgodovinskih dogodkov (2 %) in deželne problematike (2 %). Drugi sklop pripomb zadeva kvaliteto radijskih oddaj. Na

to vprašanje je opozorilo 22 % anketirancev; zanje so oddaje Radia TRST A večkrat »dolgočasne«, »skromne«, »repetitivne«, »preresne«, »enostranske«, medtem ko bi morale biti »pestre«, »žive«, »dinamične«, »zabavne«, »privlačne«. Posebej pa je 18 % poslušalcev izpostavilo vprašanje jezika in izgovorjave, ki je po njihovem mnenju zelo zanemarjeno zlasti pri poročilih in v oddaji Mladi val. Pohvalna mnenja so izrazili predvsem anketiranci iz Rezije, a tudi iz Benečije (15 %). Preostale pripombe zadevajo potrebo po boljšem sprejemanju, po večernih oddajah, po učinkovitejšem reklamiranju radijskega sporeda ter posebne želje in opozorila.

6.2 Slovenske televizijske oddaje RAI

Tudi pri televizijskih oddajah se večina pripomb (42 %) nanaša na njihovo vsebino; anketiranci bi si želeli predvsem pogostejšega predvajanja filmov (10 %), več programov o naši krajevni stvarnosti, manjšinski problematiki in dejavnostih (10 %), več otroških oddaj (6 %) in programov za mlade (6 %) ter pogostejšega predvajanja gledaliških predstav (4 %). Drugi sklop opomb (36 %) zadeva tehnične in organizacijske vidike slovenske televizijske mreže RAI, ki zadevajo boljšo in širšo vidljivost ter daljši časovni pas oddajanja. 18-odstotni delež anketiranih je izpostavil vprašanje kvalitete programov, na večjo skrb za jezik in izgovorjavo pa je opozorilo 7 % anketiranih gledalcev.

7. POVZETKI

Najpomembnejši izsledki naše sondaže o poslušanju in gledanju slovenskih radijskih in televizijskih oddaj RAI so:

- radijske sporede posluša 92 % anketirancev, 84 % teh posluša Radio TRST A;
- 42 % poslušalcev Radia TRST A spremlja oddaje vsak dan;
- med starejšimi in univerzitetno izobraženimi anketiranci ter v družinah, v katerih je pogovorni jezik izključno oz. pretežno slovenski, sta raven in pogostnost poslušanja Radia TRST A višja; na Tržaškem je spremljanje slovenskega radijskega sporeda pogostejše; na raven in pogostnost spremljanja Radia TRST A ne vplivata spol in zaposlenost;
- primerjava s sondažo DOXA iz leta 1973 ne kaže pomembnih razlik;
- raven poslušanja oddaj Radia TRST A je najvišja v jutranjih urah od 7.00 do 9.00 in v zgodnje-popoldanskih od 13.00 do 15.30; starejši in univerzitetno izobraženi poslušalci raje prisluhnejo slovenskim radijskim oddajam v jutranjih urah, ljubitelji popoldanskih programov pa so večinoma mladi z višješolsko diplomijo; poslušanje Radia TRST A se v Benečiji in Reziji v

glavnem omejuje na spremljanje njima namenjene sobotne opoldanske oddaje;

- tri četrtine poslušalcev Radia TRST A sledi poročilom; raven poslušnosti radijskih dnevnikov do enkrat tedensko se od leta 1973 (sondaža DOXA) ni spremenila;
- analiza spremljanja poročil pripisuje Tržačanom in univerzitetno izobraženim anketirancem višjo raven in višjo pogostnost poslušanja; na zadnjo vpliva tudi starost, saj starejši poslušalci spremljajo radijske dnevnike pogosteje kot mlajši;
- najbolj poslušani in priljubljeni so radijski dnevniki ob 7.00, 13.00 in 8.00;
- med vsemi posredovanimi novicami so po mnenju anketirancev zdaleč najzanimivejše krajevne, o naši stvarnosti;
- tričetrtinski je tudi delež poslušalcev kulturno-umetniških oddaj Radia TRST A, pogostnost spremljanja pa je nižja;
- na Tržaškem in Goriškem je spremljanje kulturno-umetniških programov pogostejše, v Benečiji in Reziji pa je, nasprotno, bolj razširjeno med anketiranimi; starejši anketiranci kažejo višjo raven in višjo pogostnost poslušanja, nezaposleni pa le višjo pogostnost;
- najbolj priljubljene so kulturne oddaje, lahka glasba in posebne oddaje za Gorico, Benečijo in Rezijo;
- 57 % anketiranih poslušalcev Radia TRST A spremlja tako informativne oddaje kot kulturno-umetniške;
- skoraj vsi anketirani (99 %) gledajo televizijo; 77 % anketiranih gledalcev sprejema slovenski program RAI; 92 % teh pa mu tudi sledi;
- polovica gledalcev slovenskih oddaj RAI spremlja ta spored vsak dan;
- delež gledalcev se glede na značilnosti anketirancev ne spreminja; pogostnost spremljanja pa je višja na Tržaškem ter med starejšimi in nezaposlenimi intervjuvanimi;
- tudi gledalce najbolj zanimajo krajevne novice, o naši stvarnosti;
- na vrhu lestvice najbolj gledanih slovenskih televizijskih programov sta oddaji TV mozaik in Alpe Jadran;
- slovenske televizijske oddaje so anketirani ocenili s srednjo oceno 7,7;
- v opombah so poslušalci in gledalci slovenskih oddaj RAI izrazili željo po temeljitešem obravnavanju nekaterih vsebin, po izboljšanju kakovosti programiranja in vodenja radijskih in televizijskih oddaj ter toplo priporočali pravilno rabo in izgovorjavo slovenskega jezika.

Ta sondaža opredeljuje značilnosti publike slovenskih radijskih in televizijskih oddaj RAI ter v zvezi s poslušanjem oz. gledanjem le-teh izpostavlja njene želje glede časa predvajanja in vsebin. Primerjave s predhodnimi

sorodnimi raziskavami, čeprav nekatere niso povsem zanesljive, pa kažejo, v kolikšni meri sta se spremenili raven in pogostnost spremljanja teh programov.

Obdelano gradivo, ki bo verjetno vzbudilo zanimanje zlasti med radijskimi in televizijskimi delavci, je prav gotovo lahko osnova za nadaljnje raziskovalno preučevanje in nudi obenem marsikatero sugestijo za globlji razmislek.

Kot katerikoli drugi manjšinski ustanovi, ki prispeva k ohranjanju in utrjevanju slovenske kulture in jezika v deželi Furlaniji-Juljski krajini, se tudi zadolženim za slovenski spored radijskih in televizijskih oddaj RAI postavlja vprašanje, kako izboljšati svojo ponudbo in zadostiti včasih celo nasprotujočim si potrebam, ki jih v okviru manjšine izražajo različne družbene, krajevne in jezikovne komponente. Skratka, kako ohraniti in obnavljati svojo publiko in še dalje igrati svojo vlogo.

Posebna pozornost je nedvomno namenjena mladim, ki imajo različna pričakovanja kot pripadniki starejših generacij. Že iz kratkega, a po mojem zelo povednega članka Petra Jevnikarja⁹ o spremljanju Radia TRST A med tržaškimi višješolci, vsebino katerega podkrepljujejo izsledki naše sondaže, je jasno, da mladi pričakujejo sebi primernejše in tudi bolj kakovostne slovenske radijske oddaje. Tudi Laura Pigani¹⁰ v svoji diplomski nalogi o poslušanju radijskih in televizijskih oddaj med dijaki slovenske manjšine v Italiji oz. italijanske v Sloveniji prihaja do istih ugotovitev.

Anketirani poslušalci in gledalci slovenskih radijskih in televizijskih programov RAI so v svojih opombah dejansko opozorili na to, kar je bistveno pri delovanju vsake družbene strukture: na vsebino in na kakovost ponudbe ter na za manjšino izredno pomembno skrb za jezik. Vprašanje jezika ima v okviru naše skupnosti posebno težo: toliko bolj, ko govorimo o ustanovah, ki skrbijo za javno obveščanje. Jezikovno znanje se da izpopolnjevati. Priporočilo ali bolje nasvet anketiranke o prirejanju oz. obiskovanju posebnih tečajev za pravilno rabo in izgovorjavo slovenskega jezika bi bilo treba upoštevati, tudi ker imamo strukturo, ki je za izpeljavo takih pobud strokovno usposobljena.

Sredstva javnega obveščanja igrajo pomembno in odgovorno vlogo v družbi, saj vplivajo na javno mnenje in ga usmerjajo tudi pri odločilnih izbirah. V okviru manjšine je njihova vloga še posebno tehtna, ker ne razpolagamo z zelo razčlenjeno mrežo komunikacijskih sredstev in je zato javno soočanje različnih stališč in mnenj manj opazno oz. ga v nekaterih primerih sploh ni. Kakor smo sicer že omenili, odigravajo poleg tega množični mediji v naši manjšini dodatno vlogo ohranjanja in utrjevanja kulturnih in jezikovnih značilnosti Slovencev v Italiji. Posodobitev slovenske radijske in

⁹ Jevnikar P., Kdo posluša Radio Trst A?, Mladika 10/2000.

¹⁰ Pigani L., Le comunicazioni di massa in Friuli-Venezia Giulia e in Slovenia con riferimento alla minoranza nazionale slovena e alla minoranza nazionale italiana, diplomatska naloga, Trst, a.l. 1999/2000.

televizijske ponudbe je za manjšino zato izrednega pomena. Ta proces pa se lahko prične le z analizo sedanjega stanja, h kateri želi konkretno prispevati naše raziskovalno delo.

VIRI

(1986), Anketa o poslušanju deželnih oddaj v italijanskem in slovenskem jeziku (povzetek).

Beltram P., Ruttar R., Susič E., Množični mediji in narodnostne manjšine, SLORI-INV, Trst, 1988.

Bogatec N., Bufon M., Slovenske šole v Tržaški in Goriški pokrajini - Vrtci in osnovne šole, Trst, Slori, 1996.

Bogatec N., Bufon M., Slovenske šole v Tržaški in Goriški pokrajini – Nižje in višje srednje šole, Trst, Slori, 1999.

Jevnikar P., Kdo posluša Radio Trst A?, Mladika 10/2000.

Pigani L., Le comunicazioni di massa in Friuli-Venezia Giulia e in Slovenia con riferimento alla minoranza nazionale slovena e alla minoranza nazionale italiana, diplomska naloga, Trst, a.l. 1999/2000.

RAI (1973), L'ascolto dei programmi regionali in lingua italiana e slovena nella Regione Friuli-Venezia Giulia.

SOMMARIO

Il presente sondaggio sull'ascolto dei programmi radiotelevisivi in lingua slovena trasmessi dalla sede regionale RAI del Friuli Venezia Giulia è il primo condotto unicamente presso la minoranza slovena in Italia. I precedenti sondaggi sono sempre rientrati nel contesto di ricerche svolte sull'intera popolazione regionale, in cui gli ascoltatori sloveni intervistati rappresentavano solamente un sottogruppo del campione principale. Va altresì sottolineato che il sondaggio è stato condotto in stretta collaborazione con la direzione dei programmi in lingua slovena presso la sede regionale RAI del Friuli Venezia Giulia.

Per selezionare gli intervistati della provincia di Trieste e di Gorizia ci siamo rivolti ai presidenti di associazioni e istituzioni slovene, che ci hanno fornito i nomi di membri attivi delle loro associazioni, equamente divisi per sesso e fascia d'età (un primo gruppo fino ai 35 anni e un secondo gruppo d'età superiore ai 35 anni). Per quanto riguarda la provincia di Udine la selezione degli intervistati e la conduzione del sondaggio sono stati affidati a collaboratori locali, esperti conoscitori della realtà della Benecia e della Resia.

Sono state intervistate 535 persone, di cui la maggior parte (58%) residenti nella provincia di Trieste e gli altri equamente divisi tra le province di Gorizia e di Udine (21%).

Di seguito sono riportati i principali risultati emergenti dal nostro sondaggio:

- *il 92% degli intervistati ascolta programmi radiofonici e, tra questi, l'84% ascolta Radio TRST A;*
- *il 42% degli ascoltatori di Radio TRST A segue i programmi quotidianamente;*
- *il livello e la frequenza d'ascolto di Radio TRST A risultano superiori tra gli intervistati con formazione universitaria, appartenenti alla seconda fascia d'età o membri di famiglie presso le quali si parla prevalentemente o esclusivamente la lingua slovena; la frequenza d'ascolto dei programmi radiofonici in sloveno è più elevata nella provincia di Trieste; il sesso e la professione degli intervistati non influiscono sul livello e la frequenza d'ascolto di Radio TRST A;*
- *dal confronto con i dati del sondaggio Doxa condotto nel 1973 non emergono differenze di rilievo;*
- *il livello d'ascolto dei programmi di Radio TRST A è superiore nelle ore mattutine, dalle 7.00 alle 9.00, e nel primo pomeriggio, dalle 13.00 alle 15.30; gli ascoltatori appartenenti alla seconda fascia d'età e con formazione universitaria preferiscono ascoltare i programmi radiofonici sloveni delle prime ore del mattino, gli amanti dei programmi pomeridiani sono per lo più giovani con diploma di scuola media superiore; nella*

- Benecia e nella Resia l'ascolto di Radio TRST A è per lo più limitato ai programmi destinati a queste due aree, trasmessi il sabato a mezzogiorno;*
- *tre quarti degli ascoltatori di Radio TRST A seguono il notiziario; dal 1973 (sondaggio Doxa) il livello d'ascolto dei radiogiornali fino a una volta a settimana è rimasto invariato;*
 - *dall'analisi dei dati sull'ascolto dei notiziari si evince che il livello e la frequenza d'ascolto sono superiori presso gli ascoltatori triestini e gli intervistati con formazione universitaria. Sulla frequenza d'ascolto influisce anche l'età: gli ascoltatori appartenenti alla seconda fascia d'età, infatti, seguono i radiogiornali più frequentemente dei giovani;*
 - *in ordine di preferenza, i radiogiornali più amati e più seguiti sono quelli trasmessi alle ore 7.00, 13.00 e 8.00 del mattino;*
 - *a detta degli intervistati, le notizie più interessanti sono quelle riguardanti la realtà locale;*
 - *tre quarti degli ascoltatori di Radio TRST A seguono anche i programmi culturali, sebbene con una frequenza d'ascolto minore;*
 - *tra gli intervistati, la frequenza d'ascolto dei programmi culturali è superiore nelle province di Trieste e di Gorizia; mentre il numero di ascoltatori è maggiore nella Benecia e nella Resia; il livello e la frequenza d'ascolto sono superiori presso gli intervistati della seconda fascia d'età, mentre tra i disoccupati solo la frequenza d'ascolto è più elevata;*
 - *i programmi più graditi sono quelli culturali, la musica leggera e i programmi specifici per Gorizia, la Benecia e la Resia;*
 - *tra gli intervistati, il 57% degli ascoltatori di Radio TRST A segue sia i programmi d'informazione sia quelli culturali e artistici;*
 - *la quasi totalità degli intervistati (99%) guarda la televisione; il 77% dei telespettatori intervistati riceve il canale RAI in lingua slovena; il 92% di questi ultimi lo segue;*
 - *la metà dei telespettatori delle trasmissioni RAI in lingua slovena segue la programmazione quotidianamente;*
 - *la percentuale di telespettatori non varia in base alle caratteristiche degli intervistati; la frequenza d'ascolto è superiore nella provincia di Trieste e tra gli intervistati appartenenti alla seconda fascia d'età e disoccupati;*
 - *anche ai telespettatori interessano soprattutto le notizie riguardanti la realtà locale;*
 - *nella graduatoria dei programmi televisivi sloveni più seguiti primeggiano i programmi "TV mozaik" e "Alpe Jadran";*
 - *il voto medio assegnato ai programmi televisivi sloveni è 7,7;*
 - *nelle osservazioni personali, gli ascoltatori e i telespettatori dei programmi RAI in lingua slovena chiedono l'approfondimento di alcuni contenuti e una migliore qualità della programmazione e della direzione delle trasmissioni radiotelevisive; e raccomandano vivamente un uso corretto – e una pronuncia standard - della lingua slovena.*

Il presente sondaggio delinea la tipologia di pubblico che segue i programmi radiotelevisivi RAI in lingua slovena e, in riferimento ai dati sull'ascolto e sulla visione dei suddetti, rivela le aspettative del pubblico sui tempi e sui contenuti dei vari programmi. Il confronto con ricerche simili condotte in passato, sebbene queste ultime non siano sempre del tutto attendibili, mostra in quale misura sono cambiati il livello e la frequenza d'ascolto dei programmi in esame.

Il materiale elaborato, che probabilmente interesserà soprattutto gli operatori radiotelevisivi, è un'ottima base da cui avviare nuove indagini di mercato e offre – al tempo stesso – spunti per una più approfondita riflessione sui temi affrontati.

Come nel caso di altre istituzioni della minoranza che contribuiscono al mantenimento e al consolidamento della cultura e della lingua slovena nella regione Friuli Venezia Giulia, anche per i responsabili delle trasmissioni radiotelevisive RAI in lingua slovena nasce l'esigenza di migliorare la loro offerta e soddisfare le richieste - a volte contrastanti – formulate dalle diverse componenti linguistiche, locali e sociali della minoranza. In breve la questione è: come conservare e rinnovare al tempo stesso il pubblico e proseguire nel ruolo fin qui svolto?

È sicuramente necessario rivolgere particolare attenzione ai giovani, le cui aspettative sono diverse da quelle delle generazioni precedenti: essi chiedono, infatti, trasmissioni radiofoniche in sloveno di qualità superiore e meglio adeguate alla loro realtà.

Durante le interviste, nelle loro osservazioni gli ascoltatori e gli spettatori dei programmi radiotelevisivi RAI in lingua slovena hanno posto l'accento su elementi alla base di qualsiasi struttura sociale, quali i contenuti e la qualità dell'offerta e l'imprescindibile attenzione rivolta alla lingua. Per la minoranza, infatti, la questione della lingua è cruciale, tanto più quando si parla di istituzioni che si occupano dell'informazione pubblica.

Nella società odierna i mass media svolgono un ruolo importante e di responsabilità, poiché influiscono sull'opinione pubblica e la orientano anche a fronte di scelte cruciali. Nel caso della minoranza slovena il loro ruolo è ancor più significativo in quanto, a fronte della mancanza di un network sufficientemente articolato, il raffronto pubblico tra opinioni e punti di vista diversi è meno evidente o, in alcuni casi, del tutto assente. Per la minoranza slovena, i mezzi di comunicazione di massa svolgono altresì un ruolo di mantenimento e consolidamento delle caratteristiche culturali e linguistiche proprie degli Sloveni in Italia. In questo senso, il rinnovamento dell'offerta radiotelevisiva in lingua slovena è fondamentale, ma deve necessariamente procedere dall'analisi della situazione contingente. Il presente lavoro di ricerca vuole dunque rappresentare un contributo concreto in questa prospettiva.

Priloge

ANKETIRANCI

Tab. 1. Kraj šole

	N	%
Trst	294	74,1
Gorica	103	25,9
skupaj	397	100,0

Tab. 2. Šola

	N	%
TRST		
Klasični licej "F.Prešeren"	14	3,5
Znanstveni licej "F. Prešeren"	119	30,0
Trgovski tehnični zavod in oddelek za geometre "Ž. Zois"	45	11,3
Pedagoški licej "A. M. Slomšek"	52	13,1
Poklicni zavod za industrijo in obrt "J. Stefan"	64	16,1
GORICA		
Klasični licej "P. Trubar"	24	6,0
Pedagoški licej "S. Gregorčič"	23	5,8
Trgovski poklicni zavod "I. Cankar"	7	1,8
Industrijski tehnični zavod "J. Vega"	30	7,6
Trgovski tehnični zavod "Ž. Zois"	19	4,8
skupaj	397	100,0

Tab. 3. Spol

	N	%
moški	193	48,6
ženski	204	51,4
skupaj	397	100,0

Tab. 4. Leto rojstva

	N	%
1980	4	1,0
1981	16	4,0
1982	109	27,5
1983	92	23,2
1984	91	22,9
1985	85	21,4
skupaj	397	100,0

Tab. 5. Kraj bivanja

	N	%
Trst (mesto)	103	25,9
Opčine	38	9,6
ostali kraji tržaške občine	35	8,8
Milje	3	0,8
Dolina	34	8,6
Repentabor	10	2,5
Zgonik	20	5,0
Devin-Nabrežina	45	11,3
Gorica (mesto)	44	11,1
ostali kraji goriške občine	4	1,0
Števerjan	14	3,5
Sovodnje	15	3,8
Doberdob	15	3,8
ostale občine	9	2,4
b.o.	8	2,0
skupaj	397	100,0

Tab. 6. Število družinskih članov

	N	%
2	6	1,5
3	79	19,9
4	223	56,2
5	72	18,1
6	13	3,3
7	3	0,8
10	1	0,3
skupaj	397	100,0

Tab. 7. Izobrazba staršev

	oče		mati	
	N	%	N	%
nižješolska	153	38,5	106	26,7
višješolska	162	40,8	218	54,9
univerzitetna	75	18,9	68	17,1
b.o.	7	1,8	5	1,3
skupaj	397	100,0	397	100,0

Tab. 8. Delovno razmerje staršev

	oče		mati	
	N	%	N	%
samostojni delavec/delavka	109	27,5	55	13,9
odvisni/a delavec/delavka v zasebni ustanovi	115	29,0	96	24,2
odvisni/a delavec/delavka v javni ustanovi	93	23,4	150	37,8
b.o. ali drugo	80	20,1	96	24,1
skupaj	397	100,0	397	100,0

Tab. 9. Delovni položaj staršev

	oče		mati	
	N	%	N	%
podjetnik/ca	29	7,3	4	1,0
svobodni poklic	25	6,3	6	1,5
neodvisni/a delavec/ka	53	13,4	34	8,6
član/ica zadruge	8	2,0	17	4,3
pomožni/a družinski/a član/ica	-	-	6	1,5
vodilni kader	14	3,5	7	1,8
vodstveni/a delavec/ka	58	14,6	39	9,8
uradnik/ca	40	10,1	96	24,2
druga vrsta odvisnega dela	86	21,7	81	20,4
b.o. ali drugo	84	21,2	107	27,0
skupaj	397	100,0	397	100,0

Tab. 10. Narodnost staršev

	oče		mati	
	N	%	N	%
slovenska	250	63,0	294	74,1
italijanska	115	29,0	70	17,6
slovenska/italijanska	8	2,0	7	1,8
druga	10	2,5	14	3,5
b.o.	14	3,5	12	3,0
skupaj	397	100,0	397	100,0

Tab. 11. Število računalnikov doma

	N	%
0	56	14,1
1	269	66,0
2	53	13,4
3	21	5,3
4	3	0,8
5	1	0,5
skupaj	397	100,0

Tab. 12. Število prenosnih računalnikov doma

	N	%
0	350	88,2
1	43	10,8
2	4	1,0
skupaj	397	100,0

Tab. 13. Uporaba domačih računalnikov

	N	%
da	337	84,9
ne ali b.o.	60	15,1
skupaj	397	100,0

Tab. 14. Čas dnevne uporabe domačih računalnikov

	N	%
manj kot 1 uro	111	28,0
od 1 do 2 uri	134	33,7
od 2 do 3 ure	51	12,8
od 3 do 4 ure	21	5,3
več kot 4 ure	8	2,0
b.o.	72	18,1
skupaj	397	100,0

Tab. 15. Uporaba INTERNET-a in elektronske pošte (E-MAIL)

	INTERNET		E-MAIL	
	N	%	N	%
da	218	54,9	190	47,9
ne ali b.o.	179	45,1	207	52,1
skupaj	397	100,0	397	100,0

Tab. 16. Uporaba računalnikov izven doma

	N	%
da	285	71,8
ne ali b.o.	112	28,2
skupaj	397	100,0

Tab. 17. Kraj uporabe računalnikov izven doma

	N	%
v šoli	213	53,6
pri prijateljih/znancih	19	4,8
v šoli in pri prijateljih/znancih	42	10,6
drugje	8	2,0
b.o.	115	29,0
skupaj	397	100,0

Tab. 18. Uporaba mobilnega telefona

	N	%
da	294	74,1
ne ali b.o.	103	25,9
skupaj	397	100,0

Tab. 19. Uporaba mobilnega telefona za kratka sporočila (SMS)

	N	%
da	309	77,8
ne ali b.o.	88	22,2
skupaj	397	100,0

Tab. 20. Želja po prejemu informacij na mobilni telefon

	o športnih rezultatih		o sporedu kinodvoran		o šagrah, prireditvah, itd.		o dnevnih dogodkih	
	N	%	N	%	N	%	N	%
da	136	34,3	87	21,9	140	35,3	132	33,2
ne ali b.o.	261	65,7	310	78,1	257	64,7	265	66,8
skupaj	397	100,0	397	100,0	397	100,0	397	100,0

Tab. 21. Zanimanje za možnost informacij v slovenščini na INTERNET-u

	o domačem športu		o prireditvah		o dnevnih dogodkih	
	N	%	N	%	N	%
da	165	41,6	128	32,2	156	39,3
ne ali b.o.	232	58,4	269	67,8	241	60,7
skupaj	397	100,0	397	100,0	397	100,0

Tab. 22. E-MAIL sporočila

	s prijatelji		s fantom/dekletom	
	N	%	N	%
da	238	59,9	59	14,9
ne ali b.o.	159	40,1	338	85,1
skupaj	397	100,0	397	100,0

Tab. 23. Jezik pri komuniciranju

	INTERNET (e-mail, chat-line)		SMS (mobilni telefon)	
	N	%	N	%
izključno ali predvsem slovenski	53	13,4	120	30,2
slovenski in italijanski v enaki meri	85	21,4	144	36,3
izključno ali predvsem italijanski	83	20,9	48	12,1
drugi	8	2,0	-	-
slovenski in drugi	12	3,0	3	0,8
slovenski/italijanski in drugi	18	4,5	5	1,3
italijanski in drugi	9	2,3	-	-
b.o.	129	24,5	77	19,6
skupaj	397	100,0	397	100,0

Tab. 24. Čas dnevne uporabe domačih računalnikov po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL				skupaj	
	TS		GO		m		ž			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
manj kot 1 uro od 1 do 2 uri 2 uri	89	36,6	22	26,8	48	29,1	63	39,4	111	34,2
	100	41,2	34	41,5	68	41,2	66	41,3	134	41,2
	32	13,2	12	14,6	23	13,9	21	13,5	44	13,5
več kot 2 uri	22	9,1	14	17,1	26	15,8	10	6,2	36	11,1
skupaj	243	100,0	82	100,0	165	100,0	160	100,0	325	100,0

Tab. 25. Želja po prejemu informacij na mobilni telefon o športnih rezultatih po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	101	37,1	35	36,8	87	50,0	49	25,4	136	37,1
ne	171	62,9	60	63,2	87	50,0	144	74,6	231	62,9
skupaj	272	100,0	95	100,0	174	100,0	193	100,0	367	100,0

Tab. 26. Želja po prejemu informacij na mobilni telefon o sporedu kinodvoran po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL				skupaj	
	TS		GO		m		ž			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	66	24,3	21	22,1	28	16,1	59	30,6	87	23,7
ne	206	75,7	74	77,9	146	83,9	134	69,4	280	76,3
skupaj	272	100,0	95	100,0	174	100,0	272	100,0	367	100,0

Tab. 27. Želja po prejemu informacij na mobilni telefon o šagrah, prireditvah, osmicah in podobno po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	110	40,4	30	31,6	68	39,1	72	37,3	140	38,1
	162	59,6	65	68,4	106	60,9	121	62,7	227	61,9
ne										
skupaj	272	100,0	95	100,0	174	100,0	193	100,0	367	100,0

Tab. 28. Želja po prejemu informacij na mobilni telefon o dnevnih dogodkih po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	97	35,7	35	36,8	52	29,9	80	41,5	132	36,0
	175	64,3	60	63,2	122	70,1	113	58,5	235	64,0
ne										
skupaj	272	100,0	95	100,0	174	100,0	193	100,0	367	100,0

Tab. 29. Zanimanje za možnost informacij v slovenščini na INTERNET-u o domačem športu po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da ne	125	48,8	40	42,1	97	58,8	68	36,6	165	47,0
	131	51,2	55	57,9	68	41,2	118	63,4	186	53,0
skupaj	256	100,0	95	100,0	165	100,0	186	100,0	351	100,0

Tab. 30. Zanimanje za možnost informacij v slovenščini na INTERNET-u o prireditvah po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž		skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	91	35,5	37	39,4	52	31,5	76	41,1	128	36,6
ne	165	64,5	57	60,6	113	68,5	109	58,9	222	63,4
skupaj	256	100,0	94	100,0	165	100,0	185	100,0	350	100,0

Tab. 31. Zanimanje za možnost informacij v slovenščini na INTERNET-u o dnevnih dogodkih po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž		skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	115	44,9	41	43,6	74	44,8	82	44,3	156	44,6
ne	141	55,1	53	56,4	91	55,2	103	55,7	194	55,4
skupaj	256	100,0	94	100,0	165	100,0	185	100,0	350	100,0

Tab. 32. E-MAIL sporočila s prijatelji po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž		skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	167	64,5	71	73,2	121	72,0	117	62,2	238	66,9
ne	92	35,5	26	26,8	47	28,0	71	37,8	118	33,1
skupaj	259	100,0	97	100,0	168	100,0	188	100,0	356	100,0

Tab. 33. E-MAIL sporočila s fantom/dekletom po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL					
	TS		GO		m		ž		skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
da	43	16,7	16	16,7	34	20,2	25	13,5	59	16,7
ne	214	83,3	80	83,3	134	79,8	160	86,5	294	83,3
skupaj	257	100,0	96	100,0	168	100,0	185	100,0	353	100,0

Tab. 34. Skupno število tem "brskanja" na INTERNET-u po kraju šole in po spolu

	POKRAJINA				SPOL				skupaj	
	TS		GO		m		ž			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
informacije za raziskave	73	14,3	24	12,6	29	8,6	68	18,6	97	13,8
glasba	125	24,5	47	24,6	79	23,5	93	25,5	172	24,5
šport	88	17,3	34	17,8	83	24,7	39	10,7	122	17,4
novice	30	5,9	10	5,2	23	6,8	17	4,7	40	5,7
chat, SMS	31	6,1	19	9,9	11	3,3	39	10,7	50	7,1
koristne informacije*	18	3,5	6	3,1	9	2,7	15	4,1	24	3,4
TV, filmi	24	4,7	6	3,1	6	1,8	24	6,6	30	4,3
igrice	12	2,4	7	3,7	13	3,9	6	1,6	19	2,7
računalniški programi	13	2,5	3	1,6	16	4,8	-	-	16	2,3
telefonija, računalniki	9	1,8	6	3,1	10	3,0	5	1,4	15	2,1
slike, risanke, umetn., moda	26	5,1	7	3,7	10	3,0	23	6,3	33	4,7
seks	12	2,4	2	1,1	14	4,2	-	-	14	2,0
razno	49	9,6	20	10,5	33	9,8	36	9,9	69	9,8
skupaj	510	100,0	191	100,0	336	100,0	365	100,0	701	100,0

*urniki, vreme, turizem, itd.

ANKETIRANCI IN DRUŽINSKI ČLANI

Tab. 35. Družinski člani anketirancev

	N	%
anketiranec	397	28,4
mati	311	22,3
oče	318	22,8
sestra	176	12,6
brat	189	13,5
ostali člani	6	0,4
skupaj	1397	100,0

Tab. 36. Uporaba domačih računalnikov

	N	%
da	988	70,7
ne ali b.o.	409	29,3
skupaj	1397	100,0

Tab. 37. Čas dnevne uporabe domačih računalnikov

	N	%
manj kot 1 uro	361	25,8
od 1 do 2 uri	312	22,3
2 uri	141	10,1
od 2 do 3 ure	14	1,0
3 ure	52	3,7
od 3 do 4 ure	14	1,0
od 4 do 5 ur	12	0,9
od 5 do 6 ur	12	0,9
več kot 6 ur	14	1,0
b.o.	445	33,3
skupaj	1397	100,0

Tab. 38. Uporaba INTERNET-a in elektronske pošte (E-MAIL)

	INTERNET		E-MAIL	
	N	%	N	%
da	553	39,6	430	30,8
ne ali b.o.	844	60,4	967	69,2
skupaj	1397	100,0	1397	100,0

Tab. 39. Uporaba računalnikov izven doma

	N	%
da	737	52,8
ne ali b.o.	660	47,2
skupaj	1397	100,0

Tab. 40. Kraj uporabe računalnikov izven doma

	N	%
na delu	294	21,0
v šoli	309	22,1
pri prijateljih/znancih	34	2,4
v šoli in pri prijateljih/znancih	56	4,0
drugje	31	2,2
b.o.	673	48,2
skupaj	1397	100,0

Tab. 41. Uporaba mobilnega telefona

	N	%
da	954	68,3
ne ali b.o.	443	31,7
skupaj	1397	100,0

Tab. 42. Uporaba mobilnega telefona
za kratka sporočila (SMS)

	N	%
da	692	49,5
ne ali b.o.	705	50,5
skupaj	1397	100,0

SLORI
SLOVENSKI RAZISKOVALNI INŠTITUT

SLOVENCİ V ITALIJI

IN

NOVI KOMUNIKACIJSKO-INFORMACIJSKI MEDIJI

Vprašalnik

1. Spol 1. moški 2. ženski

2. Leto rojstva

3. Kraj bivanja

4. Skupno število vseh oseb (članov), ki živijo v tvoji družini

5. Dosežena izobrazba matere in očeta

	<u>matere</u>	<u>očeta</u>
1. Nižješolska		
2. Višješolska		
3. Univerzitetna		

6. Poklic matere in očeta (vpiši)

<u>matere</u>	<u>očeta</u>

7. Delovno razmerje matere in očeta

<u>matere</u>	<u>očeta</u>
1. samostojna delavka	1. samostojni delavec
2. odvisna delavka v zasebni ustanovi	2. odvisni delavec v zasebni ustanovi
3. odvisna delavka v javni ustanovi	3. odvisni delavec v javni ustanovi

8. Delovni položaj matere in očeta

	<u>matere</u>	<u>očeta</u>
1. Podjetnik/ca		
2. Opravlja svobodni poklic		
3. Neodvisni/a delavec/ka		
4. Član/ica zadruga		
5. Pomožni/a družinski/a član/ica (coadiuvante)		
6. Vodilni kader (dirigente)		
7. Vodstveni/a delavec/ka (direttivo, quadro)		
8. Uradnik/ca		
9. Druga vrsta odvisnega dela		
10. Drugo (kaj)		

9. Narodnost matere in očeta (vpiši)

<u>matere</u>	<u>očeta</u>

10. Koliko računalnikov (PC) imate doma?

11. Od teh koliko je prenosnih?

12. Prosim, če vpišeš v razpredelnico vse svoje družinske člane (mati, oče, sestra, brat, ...) in potem odgovoriš – s križcem ali besedo - na vprašanja (dodati drugo anketno polo, če je več kot 5 članov)

	jaz				
1. Kdo upravlja domači/e računalnik/e?					
2. Koliko ur približno na dan uporablja ta/e domači/e računalnik/e?					
3. Kdo na domačem/ih računalniku/ih uporablja INTERNET?					
4. Kdo na domačem/ih računalniku/ih uporablja E-MAIL (elektronsko pošto)?					
5. Uporablja kdo računalnik/e tudi izven doma?					
6. Kje ga/jih uporablja? (na delu, v šoli, pri prijateljih...)					
7. Kdo ima mobilni telefon (telefonin)?					
8. Kdo uporablja mobilni telefon (telefonin) za kratka sporočila SMS (messaggini)?					

13. Bi rad prejemal na mobilni telefon (telefonin) razne informacije? Katere od naslednjih?

1. Športne rezultate
2. Sporede kinodvoran
3. Informacije o šagrah in prireditvah, o osmicah in podobno
4. Dnevne dogodke
5. Drugo (navedi kaj)

14. Ko "brskaš" po INTERNETU, kaj največkrat iščeš?

.....
.....

15. Ali bi te zanimalo imeti na INTERNETU možnost informacij v slovenščini o

1. Domačem športu
2. Prireditvah
3. Dnevnik dogodkih
4. Drugo (navedi kaj)

16. Če rabiš E-MAIL (elektronsko pošto), s kom si izmenjuješ sporočila?

1. Prijatelji
2. Starši
3. Fantom/punco
4. Drugo (navedi s kom)

16. Če komuniciraš s pomočjo INTERNETA (na pr. E-MAIL, CHAT-LINE) in/ali z mobilnim telefonom (SMS), kateri jezik ali narečje uporabljaš?

	INTERNET (E-MAIL, CHAT- LINE)	Mobilni telefon (SMS)
Izključno ali predvsem slovenski		
Slovenski in italijanski v enaki meri		
Izključno ali predvsem italijanski		
Drugi (vpiši kateri)		

HVALA ZA SODELOVANJE